Canadian Israelite
The first and only Jewish Weekly in the entire Dominion of Canada
Office: 823 Main St. St.-John 1454

דער קענעדער איד

Der Canader Yid
דאס ערשטע און איינציגע וואכענבלאט אין ווינעפעג און אין גאנץ קענעדע
אפיס 823 מיין סט. סט.-דזשאן 1454

Vol. III. No. 4. Winnipeg, Thursday, January 26th, 1912. — Price Two Cents — ווינניפעג, דאנערשטאג, ו' שבט, תרע'ב.

די טעלעפאן פראגע אין סיטי האל.

דינסטאג איז פארגעקומען א היציגע דעבאטע אין סיטי האל וועגען די נייע טעלעפאן רייטס וואס די רעגירונג וויל דורכפיהרען. מעיאר וואהו האט פארגעלעזען א לעטער פון די האלסייל ביזנעס לייט וואו מען פאדערט אויף דעם שטאדט קאנסול אז ער זאל ארויס לאזען א פעטיציאן צו די בירגער פון ווינניפעג, אז זיי זאלען פראטעסטירען געגען די נייע רייטס. פיעלע מיטגליעדער פון סיטי קאונסיל האבען זיך אויס געשפראכען געגען דעם פארשלאג אז די שטאדט רעגירונג זאל אפיציעל נעהמען אן אנטהייל אין דיעזער פראגע, אבער נאך א קורצער דעבאטע איז בעשלאסען געווארען אז די מיטגליעדער פון סיטי האל זאלען יא נעהמען אפיציעל אן אנטהייל אין דיעזער פראגע און אז דער סיטי קאונסיל זאל ארויסלאזען א פעטיציאן צו די בירגער צו פראטעסטירען געגען די נייע רייטס צו דער פראווינשעל רעגירונג.

געכאפט דעם רויבער פון דער סי עו אר.

מיט עטליכע וואכען צוריק איז א געוואגטע רויבעריי בעגאנגען געווארען אויף א טריין פון דער ,סי ען אר׳. עס איז געראבט געווארען א פעקעדזש פון צוויי טויזענד דאלאר. לעצטע וואך האט מען דעם רויבער געכאפט. עס האט זיך ארויסגעשטעלט אז דאס איז א פראנצויז מיט'ן נאמען ערנעסט ברונעל. נעקסטע וואך וועט פארקומען זיין טריעל אין רעדזשיינע.

א פאריזער מערדער ווערט צוריקגעשיקט.

אין רעדזשיינע איז די טעג ארעסטירט געווארען פון דער ,רייטענדער׳ פאליציי א פראנצויז עמיל אסקאר פאענעט. אויף דעם פערלאנג פון דער פראנצויזישער רעגירונג, וועט ער די טעג צוריקגעשיקט ווערען נאך פאריז. ער ווערט בעשולדיגט אין ערמארדען מאדאם לעגראנד דעם 7טען יאנואר 1910 אין א געגענד נעבען פאריז.

איבערגעפאהרען פון א קאר.

דזשיימס רייד, א בלעקשמיט 46 יאהר אלט, איז נעכטען איבערגעפאהרען געווארען פון א דיער לאדזש קאר אויף פארטיידזש עוועניו. ער האט געוואלט איבערלויפען אויף דער אנדערער זייט גאס און האט ניט בעמערקט די אנקומענדע קאר.

ל. סאלאדאף עלעקטרישען
בעראטהונג פאר פאוער און עלעקטריק. פהאנס, בעלס און אלארמס איינגעפיקסט.
פהאן סט. דזשאן 1958
רעז. פהאן סט. דזשאן 1603
אפיס 522 סעלקירק עוו. רעז. 526 סעלקירק.

ווער עס איז הונגעריג
געהט אוועק זאט פון
ווארשויער רעסטאראנט
55 מארשהא סטריט
פהאן מיין 8451 ד. ליוויי, פראפ.

מ. דאנער און קאמפאני
847½ מיין סטריט
האט געעפענט א סטאר פון וואל פייפער, גלאז און פיינטינג. נעהמט אן פייפער הענגינג, הויז פיינטינג א. ד. ג.
פהאן סט. דזשאן 658.

בני ציון ראפעל פאר דער תלמוד תורה.

אויף א מיטינג פון די בני ציון פון לעצטען זונטאג איז בעשלאסען געווארען צו פעראנשטאלטען א ראפעל צום בענעפיט פון דער תלמוד תורה. פאר 5 הונדערט דאלאר אין ווערטהפאלע בצלאל ארטיקלען וועלכע בעשטעהען פון קארפעטס, סילווער ווארע און אנדערע בצלאל קונסט ארטיקלען וועלען פאנאנדערגעטהיילט ווערען על פי זכה בגורל אויף א קאנצערט און פובליק מיטינג אין קווינס האל, זא שנעל ווי די טיקעטס וועלען פערקויפט ווערען. עס איז צו האפען אז יעדער וועמען עס איז טהייער די תלמוד תורה וועט זיך אמשנעלסטען בעזארגען מיט א טיקעט און אויך זעהען צו העלפען מאכען דיעזע אונטערנעהמונג פאר א סוקסעס. טאג פון קאנצערט און ראפעל וועט בעזונדער אנאנסירט ווערען.

וויכטיגער גאסט ביי די ,,בני ציון"

מר. א. הארריס, מיטגליעד פון ציון קאנסול, טרעזשורער פון נאצ. פאנד ביורא אין מאנטרעאל, איז יעצט אין וויניפעג, און וועט אדרעסירען א ציוניסטישע מאססען פערזאמלונג אין תלמוד תורה זונטאג דעם 28טען. 7.30 אבענד. מר. הארריס איז געוועזען דעלעגאט צום לעצטען קאנגרעס און נעהמט פיעל אינטערעס אין דער ציוניסטישער בעוועגונג און עס דארף זיין פיר יעדען אינטערעסאנט וואס ער האט צו זאגען וועגען אונזערע אויססיכטען און אונזער צוקונפט. יעדער ציוניסט איז געבעטען צו קומען און מיטברענגען זיינע פריינד און בעקאנטע.

טהאמאס לאנגטאן, א בחור פון 50 יאהר אלט, איז נעכטען איז זיין וואהנונג 109 מאקינטיש עוועניו, עלמוואוד געפינען געווארען הענגענדיג. געפונען האט איהם א גראסערי באי, די אורזאכע פון זיין זעלבסטמארד איז אונבעקאנט.

די נארטה ענד רעליעף סאסייעטי רופט א מאססמיטינג אויף זונטאג דעם 28טען יאנואר אום 4 אוהר נ. מ. שארפ אין עדת ישורון שוהל, קארנער מעגנוס און מעקגרעגאר סטריט, בכדי צו בעשטימען אויב די דערמאהנטע סאסייעטי זאל זיך צונויפשליסען מיט דער צדקה הכללית סאסייעטי.

די רוסיש-ענגלישע פריינדשאפט.

ווי א לעצטע קייבעל מעלדעט פון לאנדאן איז די פארטי פון פערשיעדענע ענגלישע דעפוטאטען, לארדען און בישאפס אונטער דער אויפזיכט פון דזשיימס לאוטער, דער פרעזידענט פון פארלאמענט שוין ארויסגעפאהרען קיין רוסלאנד אבצושטאטען אן אפיציעלען וויזיט צו דער רוסישער רעגירונג מיט דעם צוועק צו פערשטארקען די פריינדשאפט צווישען די דאזיגע 2 לענדער. זיי וועלען בעזוכען פעטערבורג און מאסקווא און וועלען אויפגענומען ווערען פון דעם צאר אליין.

פון דער צווייטער זייט פיהרען אן די ענגלישע ראדיקאלען א גרויסע אגיטאציע געגען דער פאליסי פון סער עדווארד גריי דער יעצטיגער ענגלישער מיניסטער פון אויסערען פאר א שטארקערע פריינדשאפט צווישען רוסלאנד און ענגלאנד. ,דיעזע פריינדשאפט — זאגען די ראדיקאלען — איז מעהר ניט ווי אין די אינטערעסען פון עטליכע ענגלישע פינאנסירען צו ענטוויקלען די ענגלישע רוסישע אייזענבאהן אין פערסיען. פיעלע וואס האבען געזאלט אנטהיילנעהמען אין דער אפיציעלער פארטי, האבען צוליעב די פאסירונגען אין פערסיען זיך ענטזאגט מיטצופאהרען קיין רוסלאנד וועלכע איז זיך אזוי מערדעריש בעגאנגען געגען פערסיען.

די קאר קאמפאני גיט דאך עפעס נאך

אין סיטי קאונסיל איז צוריק מיט עטליכע וואכען בעשלאסען געווארען צו פאדערען פון דער וויניפעגער קאר קאמפאניע צו לאזען לויפען קארס א גאנצע נאכט, אנשטאט ווי ביז יעצט נאר ביז 2 אוהר ביי נאכט. דיעזע וואך איז אנגעקומען א ענטפער פון דער קאר קאמפאניע, אז עס איז אונמעגליך פאר איהר צו לאזען לויפען קארס א גאנצע נאכט, פשוט וויל פון 12 ביז 2 אוהר איז שוין זעהר ווייניג פאסאזשירען פאראן, דערפאר אבער קען זי אן אנדער זאך נאכגעבען דער שטאדט רעגירונג, און דאס איז אז אנשטאט ווי ביז יעצט האט מען געצאהלט דאבעל פעיר פון צוועלף ביז צוויי אוהר, וועט די קאמפאניע איינפיהרען סינגעל פעיר.

אן אכטצעהן יעהריגער גר.

ביי מ. גאלסקי 39 דערבי סט. דיענט א גאליציאנער קריסטליכער באי, 18 יאהר אלט. זייט א שטיק צייט אלס ער פלעגט געהן צום רב רפי כהנאוויטש און זיך געבעטען ער זאל איהם מגייר זיין. דער רב האט איהם אלץ מדחה געווען, נור נעכטען איז ער געקומען צום רב און געפאדערט איין מאל פאר אלע מאל: ,ער וויל ווערען א אידו!׳.

דער רב האט איהם פארגעלעגט אלע שוועריגקייטען וואס א איד האט אויסצושטעהן, האט איהם געווארענט פיעלע מאל, אבער דער קריסטליכער באי האט פון קיין זאך ניט געוואלט הערען און אליין אוועקגעלעגט זיך אויפן טיש מען זאל איהם מל זיין. ענדליך איז פארגעקומען די צערעמאני. דער מוהל איז געווען דוד קאנטאר, דר. בערקאוויטש האט איהם געגעבען שלאף געטראנק. נאכ'ן ברית האט מר. גאלסקי געפראוועט א סעודה פאר די געסט. טשערמאן איז געוועזען מר. יעקב וואלדמאן וועלכער האט געמאכט א קאלעקשאן פיר א פרעזענט צום נייען אידען $57.55

אין א שטונדע ארום איז דער גר אברהם בן אברהם אראבגעגאנגען אין געבעטען עפעס עסען. ער איז פאלקאם געזונד און איז צופריעדען מיט זיין נייער רעליגיאן.

די וויניפעג ,פרוט דזשאבערס ענד קאטערערס׳ האבען ביי זייערען א מיטינג ארויסגעטראגען א רעזאלוציאן וואס פערדאמט די מאניטאבא'ר גאווערמענט פאר העכערען די טעלעפאן רייטס.

אין דער לאנדאנער צייטונג ,דיא דזשואיש קראניקל׳ איז געדרוקט אן ארטיקעל פון דר. מאקס נארדוי וואו ער צווייפעלט זעהר אין טאפטס שטעלונג צו דער פאספארטען פראגע, ער גלויבט ניט אז טאפט זאל דערענדיגען דעם קאמפף. און דאס וועט פיהרען דאס די אידען וועלען דערפון ליידען.

אין דעם נייעם פראנצויזישען מיניסטארען קאבינעט וואס איז ארגאניזירט געווארען פון סענאטאר ריימאנד פואנקארע געפינען זיך צוויי אידען: ליסיען ל. קלאטץ, פינאנס מיניסטער און פערנאנד דאוויד, האנדעלס מיניסטער.

אויף א פערזאמלונג פון פארשטעהער פון קאנגרעגיישאנס אין לאנדאן האט לארד ראטשילד זיך אויסגעדריקט אז צופיעל אידען קומען קיין ענגלאנד. נאכהער האט ער זיך אויסגעשפראכען אז די אידישע אימיגראנטען שטערען פ'על די ארבייט פון די ענגלישע אידען.

דיעזע רעדע האט ארויסגערופען א אונצופריעדענהייט ביי פיעלע פון די פערזאמעלטע. לארד סווייטלינג און מר. ס. מאנטאגיו סעמיועל האבען געענטפערט ראטשילדען און פערטהיידיגט די רוסישע אידען און אריבערגעקומענע פון אנדערע לענדער.

פאר מאנאט דעצעמבער 1911 זיינען קיין נויארק אנגעקומען 6985 אידישע אימיגראנטען. פון זיי 3671 מענער און 3314 פרויען. די גרעסטע צאהל אימיגראנטען זיינען געקומען פון רוסלאנד — 4898.

אין דעם פעדעראלען פארלאמענט.

א דעבאטע איז פארגעקומען אין אטאווא'ר פארלאמענט וועגען דער פראגע פון טאריף-אבצאהלונג פון געהילץ, וואס ווערט פון קענעדא אריינגעשיקט אין די פעראייניגטע שטאאטען. די אפאזיציאן האט דערביי אטאקירט די יעצטיגע רעגירונג דערפאר וואס זי האט געהעכערט 25 פראצענט גרענעץ אבצאהל אויף געוויסע געהילצען, און דאדורך איז אין וועסטערען קענעדא יעצט טייערער געווארען געהילץ. א רעזאלוציאן איז פארגעלעגט געווארען פון די ליבעראלען צו פערדאמען דעם מיניסטער פון קאסטיום פאר זיין האנדלונג, די רעזאלוציאן איז דורכגעפאלען מיט 107 צו 62 שטימען.

עס איז אויך פארגעקומען די פראגע וועגען דעם מאנגעל אין וואגאנען וואס צוליעב דעם קען מען די תבואות ניט טראנספארטירען אין צייט, און די פארמערס פון דער וועסט קומט אויס צו ליידען דאדורך. דער ריילוויי מיניסטער האט ערקלעהרט אז היינטיגעס יאהר האט מען אונטערזוכט 83 טויזענד קארס אנשטאט די 59 טויזענד קארס פון פאריגען יאהר. אבער דאס איז נאך אלץ ווייניג, דערפאר ווען די האדסאן ביי אייזענבאהן וועט פערטיג ווערען וועט שוין קיין מאנגעל אין קארס ניט זיין. דער פינאנס מיניסטער האט נאכהער ערקלעהרט אז אין ניכען וועט מען אנפאנגען פערהאנדלען וועגען פודזשעט, אויך א נייער ביל וועגען די בענק וועט פארגעלעגט ווערען.

אין לעמבערג האבען די שומרי שבת געמאכט א גוואלד זעהענדיג ווי אידישע פיש הענדלער פערקויפען זייער סחורה אום שבת פאר קריסטען. עס איז געקומען צו א געשלעג, ערשט ווען די פאליציי האט זיך אריינגעמישט און האט פערשפראכען אז זי וועט ניט דער לאזען די אידען צו האנדלען אום שבת זיינען זיך די דעמאנסטראנטען צוגאנגען.

די רוסישע שווארץ מאה'דיגע צייטונג ,נאוואיע ווערמיא׳ בעווייזט אז פון אייניגע פלעצער אין תלמוד זיינען פאראן אייניגע אנדייטונגען דאס אידען געברויכען קריסטליך בלוט אויף פסח.

די חוצפה פון די רוסישע שווארץ מאה'ניקעס איז אזוי גרויס דאס זיי ארט ניט וואס מען ווייזט זיי אויף וואס פאר א גראבע יונגען און שארלאטאנעס זיי זיינען, דען ניט נור האט ער אנגעוויזען דיעזע פלעצער, נור ער האט אפילו ניט געענטפערט ווען מען האט איהם אויפגעפאדערט צו ענטפערען וואו דיעזע פלעצער אין תלמוד זיינען.

פון אונגארן ווערט געמעלדעט אז דער ראבינער פון שטעדטיל און די געמיינדע פיהרער האבען בעקומען בריעף אין וועלכע מען פאדערט זיי אויף אז זיי זאלען אוועקלעגען 25 טויזענד קראנען (אן ערך פון 5 טויזענד דאלאר) אין א בעשטימטען פלאץ, באם ניט וועט מען דורך באמבעס אויפרייסען די שוהלען וואו זיי דאווענען.

גראף פערדינאנד פאן זיכי דער גרינדער פון דער קלעריקאלער פארטיי אין אונגארן און איינער פון די ערשטע אנטיסעמיטען אין לאנד איז פאריגע וואך געשטארבען אין עלטער פון 82 יאהר.

יוסף גאלדשמיד קומט.

דער בעוואוסטער טאלאנטפאלער שוישפיעלער און זינגער הערר יוסף גאלשמיד אין לאנדאן האט טעלעגראפירט צו זיינע קינדער אין וויניפעג אז ער פערלאזט היינט לאנדאן און וועט אין 10 אדער 12 טעג ארום אנקומען קיין וויניפעג.

אויף א גענעראל פערזאמלונג וואס איז פארגעקומען אין פאריז האט די ,אליאנס (חברה כל ישראל חברים) בעשלאסען אפצושאפען וואהלען פון מיטגליעדער. אנשטאט וואהלען וועלען פון יעצט אן נייע מיטגליעדער אפאינטעד אדער קאאפטירט ווערען.

דיעזע ענדערונג וועט געבען די פיהרער פון די ,אליאנס׳ די מעגליכקייט צו מאכען פאר מעמבערס נאר אזעלכע וואס וועלען איינשטימען צו אלעס וואס די אליאנס טהוט און צו פארטזעצען איהר פאליטיק, וואס בעשטעהט אין פערשטארקען דעם פראנצויזישען איינפלוס דורך די הילף פון די סקולס וואס זי האלט אויס אין אריענט.

דער קאמפף איז געפיהרט געווארען הויפטזעכליך געגען די דייטשע מיטגליעדער וועלכע זיינען געניינט פיר א מעהר נאציאנאל-אידישע פאליטיק.

מיט דעם אריינטרעטען פון דעם נייעם יאהר זיינען אין ענגלאנד איבערגעגאנגען אלע 600,000 טעלעפאנס פון דער נעשאנעל טעלעפאן קאמפאני אין די הענד פון דער רעגירונג.

דער טעלעפאן ווערט דורך דעם א מאנאפאל פון דער רעגירונג פונקט ווי דער פאסט אפיס און דער טעלעגראף. די 18,900 פערזאן וואס ארבייטען אין טעלעפאן קאמפאניע זיינען געווארען רעגירונגס בעאמטע אזוי ווי די אנגעשטעלטע אין פאסט אפיס. זיי וועלען זיין בעשיצט פון סיוויל סורוויס, זיי וועלען קריגען יעדען יאהר א וואקיישאן און וועלען זיין בערעכטיגט נאך א געוויסע צאהל יאהרען אין דיענסט צו א פענסיאן.

די פראוואסלאווגע, קאטוילישע און פראטעסטאנטישע גלחים אין אדעס, האבען פערעפענטליכט א פראטעסט געגען די בלוט בלבולים אויף אידען.

ענגלישער לעקטשור.

זונטאג דעם 4טען פעברואר אום 7.30 אבענד וועט פראפעסאר אסבארן אבהאלטען א לעקטשור אין פערבערן האל איבער דער טהעמא ,אידישע טיפען און דער אלגעמיינער ליטעראטור׳.

ALLOWAY & CHAMPION, BANKERS & BROKERS

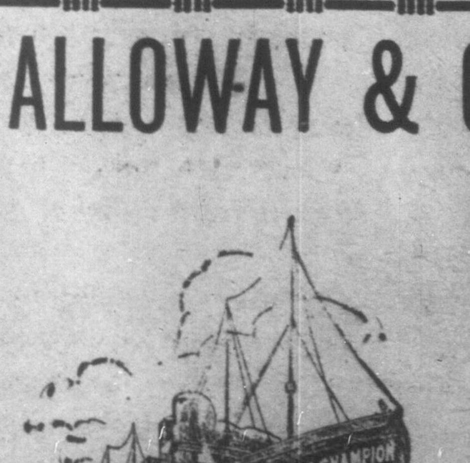

אויב איהר דענקט אהיים צו פאהרען!
עס מאכט ניט אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופרידענשטעלען. מיר זענען אגענטען פאר די גרעסטע און בעסטע שנעלשיף קאמפאניעס. אונזערע אידישע בעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דינסט און וועלען אייך געבען אלע אויסקינפטע וועגען אייער רייזע.
מיר האלטען שטענדיג אין אונזערע קאסע איין גרויסע סומע רוסישע, עסטרייכישע און פרעמדע געלדער וועלכע מיר פערקויפען צו די בעססטע פרייזען. מיר שיקען געלד שנעל און זיכער איבער דער גאנצער וועלט.
אללאוועי און טשאמפיאן
667 MAIN STREET

קיין אורזאכע
איהר האט ניט קיין אורזאכע ווארום איהר זאלט ניט נוצען מר. נ. סעגאל'ס ברויט. דאס איז די איינציגע אידישע בעקעריי וואו אלעס ווערט געמאכט אויף דעם ריינסטען אופן פון דעם בעסטען מעהל, און יעדער צייט קענט איהר אליין אריינקומען און זעהען ווי מר. סעגאל גיט זיך די מיה אז דאס ריינקייט ביים באקען זאל אבגעהיט ווערען און דאס מעהל וואס ער קויפט זאל זיין פון דאס בעסטע און שענסטע. פרישע און גוט געבאקענע חלות אדער ברויט קריגט איהר צו יעדער צייט. פרופירט איינמאל און איהר וועט בלייבען א שטענדיגער קונה ביי
N. SEGAL
510 Selkirk Ave.

איך מאך בעקאנט צו אלע וויניפעגער אידען אז איך האב ערהאלטען פערשידענע

40 פערד
קליינע און גרויסע
און פערקויף פערד מיט דער בעסטער גאראנטי און סאטיספעקשאן. ביז נאך 24 שעה אויב איהר געפינט א חסרון אין דעם פערד, נעהם איך איהם צוריק. מיין סטייבעל איז אין 536 קינג סטריט, קאר. פלארא עוועניו.
ישראל לעווין
וועסטערן עקסטשענדזש
רעזידענס טעלעפאן סט. דזשאן 1848

שבת אויבס.

שבת אויבס נאטיצען.

פון הבחור הזעצער.

ווען מיר האבען געלעזען די ציפער פון דעם לעצטען צענזוס, האבען מיר נעקלעהרט ווי נאריש איז געווען די בעהויפטונג פון דעם פראפעסאר וואס האט ערקלעהרט אז סוף כל סוף וועט די מענשהייט אויסשטארבען.

שטעלט זיך פאר: אזא קליין שטעדטיל ווי וויניפעג, און וואס זעהען מיר? פאר עלעקשאן איז געווען די פאפוליישאן פיי 135 טויזענד און פאר גאר א קורצע צייט ווי פיז נאך עלעקשאן איז צוגעקומען ביי 92 טויזענד.

. . .

דער אלוויסענדער „פארווערטס" איז דיר גאר קיין קליינינקייט ניט. פארינע וואך האט ער אונז ענטדעקט עדיטאריעל אז „שניידער זיינען מענשען". אבי מיר האפען ביז יעצט געמיינט אז זיי זיינען „דייטשע יאהודים".

. . .

חברים, גענאסען! וועט איהר דאס שווייגען? מילא ביז יעצט האט מען זיך געטשעפעט מיט טאלסטאי'ען אליין, אבער יעצט האט זיך דער „פארווערטס" גענומען צו „זיין טאכטער".

א שאד וואס מיר האבען פערשפעטיגט. פראנקרייך האט שוין א פרעמיער. און מיר האבען זיי געוואלט צושיקען אונזער פראנצויז...

. . .

ווי די צייטונגען מעלדען וועט זיך דער כינעזישער קייזעריל אבזאגען פון טראהן.

ווען מיר וואלטען געהאלטען שוין אזוי מיט רוסלאנד וואלטען מיר... נו, פרענט איינמאל גענאסע זאלצמאן'ען וואס וואלטען מיר...

. . .

[illegible] „מיליאנער אויף א טאג" האט [illegible] ערקלעהרט צו א רעפארטער אז מיליאנ[illegible] זיינען א נויטינע זאך.

שור, זיינען זיי נויטיג. אז ניט וואלט דאך אלכסנדר הארקאווי זיי ניט אריינגעשטעלט אין זיין דיקשיאנערי.

. . .

איינער א איטאליענער האט ערפונדען א פאנטאן וואו פון א פרוי'ס מויל וועט זיך גיסען וואסער.

גוואלד! וואס האט ער געהאט צו אונז. מיר אנטלויפען קוים פון אונזער אידענע צום פאנטאן זיך אבקיהלען, נעהמט ער און שטעלט דארטען אויך אוועק א אידענע. ס'איז שוין באו מים עד נפש...

. . .

א מאן וועלכער האט 25 יאהר ניט גערעדט מיט זיין פרוי איז פלוצלינג געשטארבען ווען ער האט מיט איהר איינגערעדט 2 ווערטער.

שטעלט זיך פאר וואס פאר א נעשטארבענע מענשען זיינען מיר ווען מיר רעדען טאג טעגליך מיט אונזערע פרויען...

. . .

אמאל פלעגען מיר זאגען: „אפילו פושע ישראל מלא מצוות כרימון".

און יעצט זעהען מיר אז דאס גאנצע „אידישע פאלק" איז אזוי פוסט אז עס לאזט זיך אונז ניט גלייבען דאס אבינע.

. . .

ווי די רוסישע צייטונגען מעלדען, ווערען די אידישע ארבייטער אין ווארשא ארויסגעשטויסען פון די פלעצער וואו עס ווערען געמאכט שיך מיט מאשינעס און פוילישע ארבייטער פערנעהמען זייערע פלעצער.

זיי מיינען דאך גור אונזער טובה, אז די אידען זאלען חס ושלום ניט בלייבען קיין קאליקעס ביי די מאשינעס און לסוף איז מען זיי דערפאר אפילו ניט דאנקבאר...

סטוסאקעס.

פון א כיטחאק.

עס הערט זיך אז דער אידישער ס.פ. ברענטש האט פערבאטען גענ. זאלצמאנען צו „קלינגען די אידישע גאס פון פאליטישען שמוץ", ערקלעהרענדיג אז „זיי קעהרען ניט פאר דער אידישער גאס".

טהעטס רייט, גענאסע זאלצמאן! מיר האבען שוין גענוג „סטריט קלינער" אהן אייך!...

. . .

אין אידישען קווארטאל טראגען זיך ארום קלאנגען וועגען גרינדען א אידישען אטלעטען קלאב. דער ארגאנייזער פון דיעזען קלאב איז א איד מיט'ן נאמען געלער. בעגריסונגס טעלעגראמען האט ער ערהאלטען פון דזשעפריס און דזשאנסאן, חבר לבדי און מיכל ארא[נ]סאן פון נויארק...

. . .

ביים לעצטען מיטינג פון „אידישע יוגענד" איז דיסקוטירט געווארען די פראגע פון „מילה" ביי אידען. איינער א גרינער מעמבער האט זיך צופייזעהט: „וואס האט עטץ זיך אנגעטשעפעט אן דער „מילה", וואס?

נאך גאר א גרינער, כ'לעבען...

נאך דעם טאראראם וואס „אונזערע" פאטרול אויטאמאבילס מאכען ביים לויפען, וואלט איינער געקענט מיינען אז זיי מאכען גאלדענע ביזנעס. ז. פ.

עטוואס צו מיינע און די „קיבעץ" פרעסער.

פון די אלע „קיבעץ" פרעכער איז מיר אם בעסטען געפעלען די מיסס „קלעאפאטרא", און געפעלען איז זי מיר ניט דערפאר ווייל זי איז א מיידעל חלילה! איך דארף שוין דאנקען גאט צו אזעלכע ניט אנקומען. אבער איז דאך גאר א סברה אז די דאזיגע קלעאפאטרא איז גאר א פערשטעלטער „ער". — נאר ווי די זאך איז מאכט מיסס קלעאפאטרא איינינע טעות'ן. ערשטענס, זיינען די פראדוקטען פון מיין פאונטען פען אינדעפענדעט פון די פעראיינען. צווייטענס, פיז וואנען מיין פאונטען פען וועט זיך אויפהערען וויצלען זיך, אה, גאט! ווען מיר דערלעבען עס, וועט איהר מיסס קלעאפאטרא שוין נאנטשען אייערע אייניקלעך. און דריטענס איז אייער פארציג שמוץ וואס איהר גיסט אויף מיר לחלוטין איבעריג ווארום ניט קוקענדיג דערויף וואס איך האב פריהער געזאגט — פין איך אין אייך שטערבליך פערליעבט, פערלויפט פיז צום וואהנזינן. אויף אזוי פיעל אז מיך' ארט ניט זאגאר דאס מיין שוואגער וועלכער ארפייט אין „קענעדער איד" וועט דערצעהלען זיין שוועסטער דערפון.

טייערע קלעאפאטרא, איך בעשווער אייך אין נאמען פון דער הייליגער ליעבע, איהר זאלט [illegible] לאזען וויסען [illegible] אייער דרעסינג רום געפינט זיך וועל איך אייך אבשטאטען א בעזוך און פאר אייך אויסגיסען די מויטינע ליעבעס ערקלעהרונג. נאך איין זאך מיסס, האט אין זינען דאס מיין ליעבע איז גילטיג פאר א בתולה קלעאפאטרא אויב אבער איך וועל אייך טרעפען א פייגען מאנסביל וואס האט זיך בעהאלטען אין ווייבערשע קליידער, וועל איך אייך צוקלאפען די אויגען אז די פרילען וועלען אייך ווייניג וואס העלפען און איהר וועט קיין כח ניט האבען מעהר צו זיין א ליטעראר[י]שער נאכקרימער.

מיט מר. י. טשערניאק וועל איך איצט ניט אוועק אין ווייטע דרכים איך וויל נאר אויסדריקען „געפענטשט זאלען זיין די וואס גלויבען" אז „דער אידישער יוגענד פעראיין איז פיעל פערשפרעכענד".

מר. סגי נהור'ן פערשטעה איך גאר ניט. — פון, וועלכען ספר פאפראניק דרינגט ער אז חכמות זיינען נאר ניט אום חנוכה? מיר זיינען דאך עפעס אויך אידען! ווייסען מיר אז חנוכה איז דער פאר א יום טוב ווייל מען גיט קליינע קינדער קינדער חנוכה געלד אדער אז „נס גדול היה שם", אבער הכמ'ענען זיך גראדע חנוכה? מיר דוכט זיך פונקט פערקעהרט — אז חכמ'ענען דארף מען זיך א גאנץ יאהר און חנוכה דארף מען גראדע זיין ערנסט, צוליעב — דעם באנקעט פון — אידישען יוגענד פעראיין...

איך שליס מיינע ווערטער צו די „קיבעצער" פרעסער מיט איינינע ערנסטע ווינשע און בעמערקונגען:

איך ווינש — דער יוגענד פעראיין זאל אויף צו להכעיס די קיבעצער עקזיסטירען און אויפטהאן דאס פיעל פערשפרעכענדע.

איך ווינש — דאס מר. סגי נהור זאל אבהיטען די מצוה „טהו ניט יענעם וואס דו ווילסט ניט יענער זאל דיר טהון".

איך ווינש — דאס דער „קאלאניסט" זאל ניט כאפען דעם ערשטען פייפער פון דרוק און לויפען צו זיין זיווג [וועלכע ער האט ערהאפערט דורך א פליהענדען פייגעל] צו ווייזען איהר אז „ער" איז געדרוקט. (אוי, טאטע אין הימעל! אלס סאטיריקער ר"ל).

איך ווינש — אז די קלעאפאטרא ספינקס זאל זיך אויפקלעהרען כדי איך זאל וויסען מיט וועמען איך האב די עהרע...

איך ווינש — דאס מר. י. טשערניאק זאל ניט דארפען אנפאנגען פון די פעראיינען צו שטודירען יוריספרודענץ.

מיט האפנונג אז מיר וועלען נאך דיענען איינע די צווייטע

ז. פראסאוו.

באק-איי
ווירדזשינא סיגארעטס.
10ס.

ראקסבארא
טירקישע סיגארעטס
15ס.

געמאכט אין דער וועסט פאר וועסטערן לייט.

נאטיצען.

פון ז. פראסאוו.

די אגמאראטיס פון דער פראווינץ האבען בעשלאסען אנצופיהרען א קאמפיין — צו אדווערטייזען די מאניטאבא פראווינץ און אריינצוקרינען א מיליאן פאפולײשאן.

מאדנע מענשען! ווען זיי פערטהוען די געלט וואס זיי וועלען פערספענדען אויף אדווערטייזמענטס — אויף צו פערויכערען די ארבייטסלייט מיט א בעסערער עקזיסטענץ — וואלטען דאך די ארבייטער גיכער בעשאפען דעם מיליאן פאפולײשאן.

. . .

די נלחים בעשעפטיגען זיך שוין ווידער מיט דער „סענרעגיישאן" פראגע. — הייליגע פאטערס, איהר ערוועקט אין אונז א חשד אז ביי אייך איז עס בלויז א פראגע — צו רודפ'ן א מאנקורענט.

. . .

ווען דער עולם זוכט פאלקאמענהייט איז דאך גאר ניט שייך — אט האבען די קווינס אקטיארען פארגעשטעלט דעם דרייפוס פראצעס און אין דעם זעלבער צייט האט דאס פובליקום פארגעשטעלט דעם פייט צווישען די דרייפוסארען און אנטי דרייפוסארען.

. . .

ווען עס איז געווארען די מהומה אין קווינס טהעאטער צוליעב די פאטשערייען אויף דער גאלערי האט אימיצער אויסגעשריען „א פייער! עס ברענט!" אט דאס האט גלייך בערוהיגט דעם עולם און זיי האבען זיך אוועקגעזעצט צוריק אויף זייערע פלעצער.

. . .

פערזענליכעס.

דער מאנטעפיארי קלוב איז געבעטען צו מעלדען ווען זיי פאנגען אן זייער טהעטיגקייט — אורזאכע א פערטרעטער פון „שבת אויבס" וויל זיך לאזען בילדען.

בעריכט.

די קאמיטע פון ארבייטער טעמפעל האט געמיטעט מאנטאג דעם 22טען יאנואר ביי מר. ציהקין. א בעריכט איז אבגעגעבען געווארען פון מר. פראסאוו און טאובמאן פון דער קאמיטע. עס איז בעשלאסען געווארען צו קויפען א לאט אין א פאסענדען פלאץ, און גלייך נעהמען זיך צו דער ארבייט. עס איז אויך בעשלאסען געוואר'ען צו איינבערופען א מאס מיטינג אויף דעם 12טען פעברואר און ערקלעהרען דעם צוועק פון ארבייטער טעמפעל. די קאמיטע וועט ווידער מיטען מאנטאג דעם 29טען ד. מ. צוליעב ווייטערע טהעטיגקייט.

די קאמיטע.

אין די וואקער טהעאטער.

[illegible] נעקסטען מאנטאג [illegible] וועט אין די „וואקער" אויפגעפיהרט ווערען די גרויסע פרעהליכע קאמעדיע „סעווען דעיס", דראמא־טיזירט פון מערי ראבערטס ריינהארטס גרעסטע אמוזירענדע נאוועלא „ווהען עי מען מערים". עס וועלען אנטהייל נעהמען די בעקאנטע סטארס וואגנהאלס און קעמפער. אויב איהר ווילט האבען אן אבפון גייסטיגען פערגעניגען, אויב איהר ווילט לאכען הארציג דאן זאלט איהר ניט פערפעהלען בייצוואוהנען דיזעס שטיק.

„דהי טהיעף" איז א סוקספולע דראמא פון דעם גוט בעקאנטען פראנצויזיש-אידישען דראמאטורג הענרי בערנשטיין, וואו עס ווערט געשילדערט דאס מאדערנע סאציאלע לעבען. דיעזע דראמא וועט זיך שפיעלען די צווייטע העלפט פון דער נעקסטער וואך אין די וואקער טעאטער. אלע ליעבהאבער פון שעהנע קונסט, פון ריינע דראמא וועלען ניט פערפעהלען בייצוואוהנען די דראמא פון דעם בעגאבטען אידישפראנצויזישען דראמאטורג.

אין די וויניפעג טהעאטער.

נעקסטע וואך ווערט אין דער היים פון די פראמינענטע ארטיסטען — אין די וויניפעג טהעאטער — אויפגעפיהרט א שעהנע פיעסא מיט דעם נאמען „דהי פלעג ליוטענאנט".

דיא פראמינענטע שוישפיעלער וועלען אין דיעזער פיעסא צייגען זייער טאלאנט, דען זיי האבען גוט צוגעפאסטע ראלען צו זייערע כאראקטערע.

אין אלגעמיין האבען די שוישפיעלער זעהר פילע גוטע פיעסען אויפגעפיהרט ביז יעצט און אזוי וועלען זיי אויך ווייטער אויפפיהרען די בעסטע פיעסען וואס עס זיינען פאראן אויך דער ענגלישער ביהנע.

די פאטראנייזער פון דעם וויניפעג טהעאטער וועלען אהן צווייפעל געניסען א פרעהליכען אבענד און גייסטיגען פערגעניגען ווען זיי וועלען נעקסטע וואך אנוועזענד זיין אין טהעאטער.

אין עמפרעס טהעאטער.

די פראגראם פאר נעקסטער וואך ווי די פראגראם פון די פארינע וואכען וועט אהן צווייפעל זיין אן איבערראשונג פאר די פאטראנייזער פון דעם עמפרעס טהעאטער. שוין זייט לאנג אז דאס מענעדזשמענט שטרעבט צו אויפהאלטען דעם פרעסטיזש און גוטען נאמען פון דאס טהעאטער און דאס איינציגע וואס זי ווענדעט אן דערצו, איז צו געבען דעם פובליקום אן אבענד פון גייסטיגע פערגעניגען און צו פרענגען אין דעם עמפרעס טהעאטער די בעסטע ארטיסטען וואס געפינען זיך אויף יער וואדעוויל ביהנע.

לעזט אונזערע אדווערטייזמענטס און איהר וועט זיך איבערציינגען אז דאס וואס מיר זאגען איז ריכטיג. אימער געבען מיר דאס בעסטע און דערפאר האבען מיר אזא ערפאלג אין אונזער טהעאטער.

אין גרענד טהעאטער.

א פראכטפאלע פליי וועט אויפגעפיהרט ווערען אין [גר]ענד טהעאטער נעקסטע וואך פון א קינסטלער געזעלשאפט, דאס שטיק „אנקעל דאניעל".

די סטיידזש וועט זיין [illegible] פאל דעקארירט און די קאסטיומען גלענצענד.

אין אלגעמיין איז דאס גרענד טהעאטער א היים פאר אמיוזמענט און פאלען זינגען פון ווארט. דאס נייע מענעדזשמענט שפארט ניט קיין מיה און קיין געלד אום צו מאכען מעהר אינטערעסאנט דאס טהעאטער און אלעס וואס איהר זעהט אין גרענד טהעאטער איז אמוזירענד און פערשאפט אייך גייסטיגעס פערגעניגען. איין מאל בלויז איז גענוג איהר זאלט קומען אין די גרענד טהעאטער אום איהר זאלט זיך איבערציינגען אין-דער ריכטיגקייט וואס מיר פערשפרעכען.

קאנצערט און באל.

מיט דער איניציאטיווע פון איניגע רוסיש פאליטישע אימיגראנטען איז אין וויניפעג ארגאניזירט געווארען א רוסישער פראגרעסיווער פעראיין וועלכער שטעלט זיך די אויפגאבע צו ארגאניזירען די רוסישע ראדיקאלע קאלאניע און אנפיהרען א קולטורעלע ארבייט צווישען זיי. דעם ערשטען ארויסטרעט מאכט ליעזער קלאב מיט א קאנצערט און באלל וועלכער וועט שטאטפינדען אין מיניוקס האל דעם 3טען פעברואר אום 8 אוהר אבענד.

מיטגליעדער וועלכע ווילען זיך אנשליסען אן דעם פעראיין קענען זיך מעלדען צום סעקרעטאר ד. לעאנידאוו אין 239 אוסטין סטריט.

וווערטער פשט'לעך און מאדערנע בעגריפע.

פון אן ענציקלאפעדיסט.

(שלום).

עלעקשאן: א מאדערנער פורים שפיעל, וואו אן אחשורש ווערט עלעקטעט און די משרתים גיבען משקה כדת המלך.

[illegible], נו: א קורצער אידישער ענטפער וואס איז מבטל די גרעסטע וועלט פראגען.

[illegible]פרע: א נאבעלע פרוי וואס ערגערט אן דער מאטריאכאלישער צייט ווען די פרוי האט נעהערשט און דער מאן האט נעדארפט אבהיטען זיין עהרע זאל נים אנגעגריפען ווערען.

[illegible]ליטיק: א טייפעלשע ערפינדונג — צו לאזען די מענשען אויסשטארבען פון לאנגוויילינקייט.

פאליטישען: [לויט גענ. זאלצמאן] אן אונשולדיגער מלאך וואס דארף נעפעך מאכען א דאלאר אין צייט פון א קאמפיין.

פארעווע לאקשען: מאדערנע שרייבער וואס איהר קענט עס פערברויכען אויף כשר אדער טריפה.

פאסטען: א מאראלישע לעזרע פאר פאנק קוועטשער און פהיזיש אונטהעטיגע פערזאנען.

פילאזאף: איינער וואס לערנט די פילע-זא-פיה.

צאר ניקאלאי: א מעמבער עט

לארוש פון גרעסטען משוגעים און פערברעכער ארדע.

צאריזם: די לעהרע פון קנוטע און זיין ווירקונג אויף דער מענשהייט.

צרת רבים חצי נחמה: אויסער צייהן וועהטאג.

קיבעץ: א פיינדליכע ערשיינונג פאר די וואס האבען פלאכע קעפ און ווילען פונדעסטוועגען זיין מיט א קאפ העכער פון אנדערע.

קיבעץ פרעסער: אזעלכע וואס קענען ניט פערדייען די „שבת אויבס".

ק א מ י ט ע: פערטרויענסווערטהע פערזאנען וואס מען ערוועהלט צו ברענגען אין אייביגע רוהע די בעשליסע פון א מיטינג.

רבי געלד: וואס איינער צאהלט על פי טעות.

רעסיפראסיטי: א ליבעראלער איינפאל דערטרונקען דורך קאנסערוואטיווען ביער.

שונד ראמאן: לעזע שטאף וואס איז געוועבט ביי א פערפאסער פון גוטע און שלעכטע חלומות.

שפת נוי: א ניט איד וואס „האלט" שבת.

שומר שבת: א סטארקיפער ווען ער היט אפ דאס אום שבת זאל ניט אויסעהלען קיין סטאק.

תליה: אן ערציהונגס אנשטאלט צו אויס-מענשלען פערברעכער.

תולה ארץ על בלימה: און ער האט אויפגעהאנגען טריקענען די ערד אויף בלימה — אויף בלימה — גאהנישט.

פערלאנגט בוקוואלד'ס ברויט

די בעסטע און ריינסטע, געמאכט אונטער די סאניטאריום לאוס. יעדער איז ווילקאמען צו בעזוכען די בעקער שאפ.

123 Salter Street

Phone St.-Jhon 1655

א פראקטישער יונגערמאן אין דריינודס, גראסערי און דזשענעראל גודס זוכט א שטעלע אין א קאנטרי, אדער אין שטאדט. בעזיצט 5 שפראך און עקספירענס אלס סיילסמאן, בעסטע רעקאמענדאציאנען. זיך ווענדען

Canadian Israelite

823 Main St. Box 3.

דער טעלעפאן נומער פון „קענעדער איד" איז סט. דזשאן

1454

די פאלקס בוכהאנדלונג

פ. מיללער און י. הורוויטש, פראפס.

מיר האפען ערהאלטען א גרויסען סטאק העברעאישע מעטהאדען

ווי „בית הספר", מורה הילדים", „שפה חיה" און אנדערע ביכער דורך וועלכע אייערע קינדער קענען אהן פיעלע אנשטרענגונגען ערלערנען די העברעאישע שפראך. פרייזען — מעסיגע. [illegible] ארדערס פינקטליך אטענדעט.

824 Main Street Phone St.-John [illegible]

דער „קענעדער איד"

823 מיין סט. סט. דזשאן 1454

מאכט אלערהאנד פרינטינג אין אלע שפראכען צו די מעסיגסטע פרייזע[ן]

בריעף צום רעדאקטאר.

הערר רעדאקטאר.

ביטע מיר צו געבען א שטיקעל פלאץ אין אייער ווירדיגער צייטונג וועגען דער אנגעלעגענהייט פון קאל-גאריער שחיטה.

אזוי ווי איך האב געלעזען אין אייער צייטונג דאס מר. קופער פעקלאגט זיך אויף די רבנים און גיט רעכט די בעלי בתים. רעוו. כשרן דוקא גיט רעכט די רבנים. איך אבער וועל פיידען געבען גערעכט: א ריכטיגער שוחט דארף בע-זיצען 6 זאכען, נעמליך: אן אומן אויף א הלף, זיין א מגיש, וויסען א דין, א ירא שמים, אן איש אמת און א שונא בצע. דער סמן איז: ״אדם״ איש, אומן, דין, מרגיש און איש אמת, ירא, שונאי בצע, איז אויף די 3 זאכען פון דעם סימן ״אדם״ איז דער רב א מבין און אויף דעם סימן ״איש״ זיינען בעלי בתים אויך מבינים. אלזא ווען א שוחט קומט צו א רב נעהמען קבלה אויף שחיטה, פערהערט איהם דער רב אין די 3 זא-כען פון דעם סימן ״אדם״, ד. ה. אויב דער שוחט איז אן אומן אויף א הלף, אויב ער וויים א דין און אויב ער איז א מרגיש אויף א פגימה. אפער צי איז דער שוחט א ירא שמים, אן איש אמת אדער א שונא בצע, דאס קען דער רב נישט וויסען. מיר האבען דא אין דעם עולם החדש פיעלע שוחטים וואס בע-זיצען סימנים פון ״אדם״, אבער ניט די סמנים פון ״איש״. וואס זשע קען דער רב טהאן? ער האט איהם פערהערט אין די אלע 3 זאכען אומן, דין, מרגיש און דאס איבעריגע קען דער רב ניט וויסען, סיידען דער רב זאל האלטען דעם שוחט א יאהר אויף קעסט. די בעלי בתים ווידער קענען ניט וויסען צי איז דער שוחט א ״אדם״, אומן, דין, מרגיש, ווייל דערויף פעהלט זיי דאס מבינות. זיי נעהמען צו א שוחט אויף די סמיכות פון דעם רב׳ס קבלות. זיי געבען איהם אן אגרימענט אויף עטלי-כע יאהר, נאכהער דערזעהען זיי אז זייער שוחט איז ניט קיין ״איש״, אבער זיי זיינען שוין דאמאלסט מהצועקים און נענין, ווייל דער שוחט האט שוין זיין אגרימענט ביי זיך, נור אז זיי הא-בען א קביעות עדות פון אנשים נאמנים, ניט פון פסולי עדות, דארפען זיי שרייבען צו די רבנים בעלי הקבלה, ד. ה. צו די רבנים וועלכע האבען דעם שוחט נעגעבען קבלה, דאן וועלען די רבנים אפרופען צוריק זייער קבלה. פריהער קענען די רבנים גאר ניט טהאן, ווייל עס איז אמערי׳ א. און דוקא אין אמעריקא מוזען און דארפען די רבנים געבען קבלה אן ״איש״, ווארום ווען א שוחט איז אן ״אדם״ וועט ער זיין א שוחט, כאטש ער איז ניט קיין ״איש״ און ווען איינער איז אן ״איש״ וועט ער זיך ניט ערלויבען צו ווערען א שוחט, סיידען ער איז אן ״אדם״.

ווען יתרו האט געגעבען די עצה צו משה רבינו אז ער זאל אויפנעהמען עלטסטע, פארשטעהער, האט ער איהם גוט געהייסען קלויבען אידען לומדים, נור אנשי אמת, יראי אלהים, שונאי בצע [איש]. פאר זיין טויט האט משה געבעטען צו גאט: יפקוד אלהים א י ש ולא תהיה עדת ישראל כצאן אשר אין להם רועה, ד. ה. ווען אן עדה האט א פארשטעהער, למשל א רב, א שוחט, א חזן און ער איז ניט קיין ״איש״, דאן איז די עדה כצאן בלא רועה, אבער ליידער עס איז שווער צו געפינען אזא שוחט וואס זאל בעזיצען ביידע סימנים ״אדם״, אי ״איש״. נור פונדעסטוועגען אז די רבנים מיט די בעלי בתים וועלען נור געהן האנד אין האנד, קען מען העלפען. איך דארף די עצה ניט געבען ווייל איך דענק אז אי די רבנים, אי די בעלי בתים וויסען געוויס די עצה אזוי גוט ווי איך. אבער ליידער ווילען די בעלי בתים ניט לאזען זיך קאסטען אויף הוצאות פאר א רב און דאס ברענגט אפטמאל צו אומזיסטע מחלוקת.

יצחק ארלאווויין, שו״ב
בירדזהיל, מאנ.

ערטהער הערר!

מיין ברודער, זייענדיג אין קאלגארי האט געהאט א געשפרעך מיט דער גאנצער פעווזנער. צווישען אנדערעס האט ער איהם געפרעגט צי עס איז אמת דער בעריכט פון ה׳ העפנער דאס צוויי טעל פון די אידען אין טאלמאן לע-

בען פון דער אונטערשטיצונג פון יק״א, אדער פון בארן דע הירש שטיצע.

דאס גיט מיך צו פערעפענטליכען אין ״קענעדער איד״ דאס ניט נור נעה-מען ניט אונזערע פארמערס קיין קצבה חלילה, נור מר. העפנער קומט זאגאר ניט צו אונז: און ווען ער זאל יא קומען וואלט ער מיאוס אפגעשניטען דען ניט נור לייהען קיינער ביי איהם ניט, נור ער אליין האט פיעלע מאל געזאגט אז ער האט ניט ביכולת צו לייהען. דאס איינציגע איז וואס ער פלעגט נעהמען ביי אונז רעפארטען, אפער זייט מיר האבען איהם געזאגט אויף א גאנץ ניט העפליכען שטייגער אז ער איז ביי אונז אן אונגעוווינשטער גאסט קומט ער נור צו איינעם א רומעניש אידעל וועלכער איז דער איינציגער צו פערקויפען אונ-זערע אינטערעסען און דיזער גיט איהם ניט קיין ריכטיגע בעריכטען פון ניט געשטויגען און ניט געפלויגען און מיט אזעלכע בעריכטען טראגט זיך ארום מר. העפנער צו זיינע בעלי בתים.

קיין געלד־שטיצע נעהמען מיר ניט ביי איהם און דיזע בעריכטען אז צוויי דריטעל לעבען ביי אונז פון בארן הירש און יק״א׳ס הילף איז לא היה ולא נברא. מיט אכטונ..

רפאל ...רעוויץ.
טאלמאן, אלבערטא.

אידיש נאציאנאלער ארבייטער פערבאנד

דיזע וואך איז אבגעהאלטען געווא-רען א געמיינשאפטליכער מיטינג פון אלע אפיסערס פון די ערוועהלטע קא-מיטעס פון פערבאנד. דער מיטינג האט זיך בעשעפטיגט מיט אינערליכע פרא-גען פון ארדען, אויסגעהערט דעם סעקרעטארס בעריכט און אנגענומען איינינע בעשליסע.

עס איז אנגעדייטעט געווארען דאס דער פערבאנד פראגרעסירט, קריגט צו ברענטשעס אין פערשידענע טהיילען פון לאנד, א טהייל פון די ברענטשעס איז ארגאניזירט פון דיסטריקטס פון די לעצטע, ציינען זיך ארויס פאר זעהר וויכטיגע קאמיטעס פיר׳ן פערבאנד.

דער בעריכט פון טשארטער קאמיטע איז גאנץ צופריעדענשטעלענד, איינ-גע ענדערונגען דארפען געמאכט ווע-רען, וואס זיינען נויטיג פיר דער לענא-ליזירונג, דער בעריכט איז גוט געהיי-סען געווארען פון געמיינשאפטליכען מיטינג.

צווישען אנדערעס איז בעשלאסען געווארען ארויסצוגעבען א מאנאטלי-כען געדרוקטען בולעטין פון הויפט אפיס פיר די ברענטשעס, אבדרוקען צעהן טויזענד בראשורען איבער די אידעאלע און מאטעריעלע אויפגאבען פון ארדען.

לויט׳ן בעריכט פון דער עדיוקיישיא-נאל קאמיטע, איז די נאצ. ראד. שוה-לע געווען כמעט איין ערפאלג אויך פינאנציעל, פון מאראלישען ערפאלג איז שוין אבגערעדט, די שולע בליהט און האט זיך ערווארבען א זעהר שעה-נעם נאמען.

עס איז שוין אנגענומען געווארען דער בעריכט פון עדיוקיישיאנעל קא-מיטע וועגען דעם פלאן פון לעקטשורס פיר די ברענטשעס.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען אנצוהאלטען פארלויפיג אויף וויטער דעם ארגאנייזער פון פערבאנד.

אויך איז אנגענומען געווארען א בע-שלוס צו רעקאמענדירען די ברענטשעס פון ניו יארק אנטהייל צו נעהמען אין דער קומענדער קהלה קאנווענשאן, זע-העןן אויך צונויפרופען פאר דער קאנ-ווענשאן א קאנפערענץ פון ראדיקאלע פעראיינען וועגען דער שטעלונג צום קאנווענשאן.

אויך זאלען די קאנטרי ברענטשעס אנטהיילנעהמען אין די שוין עקזיסטי-רענדע קהלות און, אויב מעגליך, העל-פען גרינדען נייע דארט וואו זיי זיינען נאך ניטא.

אין אלגעמיין האט דער מיטינג ארויסגעבראכט נייע פלענער פיר אר-בייט און בעוויזען דאס אזעלכע מיטינ-גען זיינען זעהר וויכטיג פון צייט צו צייט און ברענגען נוטען פאר דעם אר-דען, ... אפיסערס האבען זיך אוים-

נעדריקט זעהר אפטימיסטיש וועגען דעם פערבאנד׳ס צושטאנד, און זיינע ענטוויקלונגס מעגליכקייטען.

פון די נעגרינדעטע דיסטריקטס איז בעזאנדערס טיכטיג דער מאסס. דיס-טריקט, א דאנק דעם לעצטען זיינען יעצט נעגרינדעט געווארען ברענטשעס אין טשעלסי און א צווייטער ברענטש מיט׳ן נאמען ״קולטור״ אין באסטאן, אויך האלטען ביים ארגאניזירט ווערען דארט נאך א צוויי ברענטשעס.

די אלע ברענטשעס זייצען אויך בע-זורט געווארען פון פערבאנד סעקרע-טאר מיט א צייט צוריק.

דער דיסטריקט האט אויך אבגע-האלטען דיזע וואך זיין צווייטע האלב יעהרליכע קאנפערענץ, דער בעריכט פון קאנפערענץ קומט אין דעם נעק-סטען בולעטין.

אין ניו יארק האלטען ביים אינסטא-לירט ווערען לאנדסלייט ברענטשעס פון דער וואהשאוגער, טאראשטער און לאדושער יוגענד, אויך א ברענטש אין ברוקלין.

דיזע אלע ברענטשעס זיינען געגרינ-דעט געווארען דורך דער הילף פון חבר י. וועקסלער, דער ארגאנייזער פון פערבאנד.

די ... רוועהלטע אינ. קאמיטע וועט דיזע וואך ערוועהלען א סעקרע-טאר און צוזאמענשטעלען א פלאן פיר דער ארבייט פיר׳ן פערבאנד אין ניו יארק.

... עדוק. קאמיטע פעראנשטאלטעט פון ניו יארק א סעריע פון 10 לעק-טשורס מיט בעקאנטע לעקטשורערס. די טהעמאס וועלען זיין אינע. דער נאציאנאלער פראגע, אידישע ליטע-ראטור און דראמא, קינדער ערציהונג און היגיענע.

די ערשטע לעקטשור איז פון דר. זשיטלאווסקי׳ן איבער דער טהעמא ״די אססימילאציאן, וואס זי נעהמט און וואס זי גיט.

דער ״ארבייטער פריינד״

איינע פון די עלטסטע ארבייטער צייטונגען אויף דער וועלט, ברענגט נייעס פון דער אינטערנאציאנאלער ארבייטער וועלט.
צו בעקומען דורך דעם אגענט ז. פראסאוו, 436 מעגנוס עוו., נ. טשערניאק, 873 מיין סט.
ביכער פון דעם פערלאג ״ארבייטער פריינד״, ווערטה צו לעזען און וויכ-טיג צו אונטערשטיצען. שיקט א פאסט קארד פאר א קאטאלאג צו
J. PRASOW
436 Magnus Ave. Winnipeg

פאר גוטע פרינטינג ארבייט אין אלע שפראכען ווענדעט זיך צום
קענעדער איד
823 מיין סטריט
פהאן סט. דזשאהן 1454

SYNOPSIS OF CANADIAN NORTH-WEST LAND REGULATIONS.

Any person who is the sole head of a family or any male over 18 years old, may homestead a quarter section of available Dominion lands in Manitoba, Saskatchewan or Alberta. The applicant must appear in person at the Dominion lands agency or sub-agency for the district. Entry by proxy may be made at any agency under certain conditions, by father, mother, son, daughter, brother or sister of intending homesteader.

Duties—Six months residence upon and cultivation of the land in each of three years. A homesteader may live within nine miles of his homestead on a farm of at least 80 acres, solely owned and occupied by him or his father, mother, son, daughter, brother or sister.

In certain districts a homesteader in good standing may pre-empt a quarter section alongside his homestead. Price $3 per acre. Duties—Must reside six months in each of six years from date of homestead entry, including the time required to earn homestead patent, and cultivate fifty acres extra.

A homesteader who has exhausted his homestead right and cannot obtain a pre-emption, may take a purchased homestead in certain districts. Price $3 per acre. Duties—Must reside six months in each of three years, cultivate 50 acres and erect a house worth $300.

Coal—Coal mining rights may be leased for a period of 21 years, renewable at an annual rental of $1 per acre; not more than 2,500 acres shall be leased to one individual or company. A royalty at the rate of five cents per ton shall be collected on all merchantable coal mined.

W. W. CORY.
Deputy Minister of the Interior.

N.B.—Unauthorized publication of this advertisement will not be paid for.

PROFFESSIONAL COLUMN

ס. הארט גרין פון CHAPMAN & GREEN
אדוואקאטען און נאטאריוס
אין 1010 מעק׳ארטהור בילדינג
קאר. מיין און פארטיידזש עוו.
Phone Main 7370

R. A. W. Magnussen, M. A.
רעכטספערטיידיגער, אדוואקאט א.ז.וו.
925 מיין סטריט — וויניפעג
אפען פון 2-1 און 6-5 אוהר נ.מ. אדער אויף בעשטעלונגען צו יעדער צייט.

Dr. G. KALICHMAN
אידישער דאקטאר דיפלאמירט אין רוסלאנד, הייטש-לאנד און קענעדא. ספעציאליסט אין חיות און געשלעכטס קראנקהייטען, אקושאר און אויך קינדער קראנקהייטען. אפיס שטונדען: 9—11, 1—4, 6—9
453 Selkirk Ave. Phone St.-John 1772

דר. א. בערקאוויטש
נעהמט אויף קראנקע ביי זיך צו הויז פון 1 ביז 3 אוהר נאכמיטאג און פון 6 ביז 8 אוהר אבענד
Dr. A. BERCOVICH
360 Selkirk Ave. Phone St.-John 1652

מיס פ. וועריער אקושארקע
האט געמופט פון 178 אייקינס סט. אין 661 מאניטאבא עווענין
פהאן סט. דזשאהן 2086

DR. OTTO
פערלייכטערט יעדע קראנקהייט אהן מעדיצינס אדער אפעריישאנס. שרייבט פ״ר פאמפלעטס.
344½ פארטיידזש עוו. פהאן מ. 7361
בעראטהונג פריי 1313

DR. C. S. SMYTH OF CHIROPODY
גיט מאמענטאלע הילף פאר הינער אויגען, הארא-דיוועקעס און אלערליי פוס קראנקהייטען, אפיס שטונ-דען: פון 9 אוהר פריה ביז 6 אוהר אבענד טעגליך, שבת פון 9 אוהר פריה ביז 8 אוהר אב. (312
Suite 2, Stobart Block 290 Portage Avenue
Phone Main 1738

Drs. Rombough & McGilvray
וועטענארנע דאקטוירים, ספעציאליס-טען אויף היילען קראנקע בהמות, פערד קינג און דזשיימס פהאן נערי 2132
אפיס שטונדען פון 1—4 [2616

D. ABRAMOVICH
ארכיטעקטאר און סופעראינטענדענט
505 סעקינטייער בלאק פהאן מ. 1978

E. G. SHERWOOD
ארכיטעקט
3 קאמענוועלטה בלאק
522 מיין סט. פהאן גערי 3076

Meyerowitz & Cohen Bros.
די איינציגע אידישע דזשענעראל קאנ-טראקטארס און בילדערס אין נארד ענד
683 אלפרעד עוו. פהאן סט.-דזשאן 612

פאר פיינע לאנדרי ארבייט טעלעפא-נירט גערי 400 אדער 401 צו דער
Rumford Sanitary Laundry, Ltd.
קאר. האם און וועלינגטאן סט.

The Modern Laundry & Dye Works Co., Ltd.
עקספערט וואשערס, קלינערס פארבערס
309-315 הארגרייוו סט.
לאנדרי פהאנס מיין 2300 און 2301
קלינינג און פארבער פהאן מיין 1457

The Empress Laundry Co.
ווילט איהר זיין פולקאם צופריעדנ-געשטעלט? טעלעפאנירט און מיר שי-קען גלייך נאך אייער באנדעל, ערשטע קלאסע מאשינערי.
74-76 אייקינס פהאן סט.-דזשאן 300

JOS. COHEN BAGGAGE TRANSFER
51 טשארלס סט.
גאראנטירט די בעסטע בעהאנדלונג אין מואווינג דזשאבס און באגאזש טראנס-פערן. גיט אונז א טרייעל. [5216

The McKinlay Transfer Co.
קאר. קינג און רופערט
אפיס פהאן גערי 2560 און גערי 2508
פיאנא מואווינג ספעשיל.
מעביל און באגאזש טראנספערס. (15

פאטראניזירט אונזערע אדווערטייז.

מרס. ספיוואק ערשטע קלאססע דרעסמייקערין
מאכט בעקאנט איהרע קאסטומער אז זי האט געעפענט א דרעסמייקינג שאפ אין 579 סעלקירק עוו. צופריעדענהייט גאראנטירט. מעסיגע פרייזען.

99 פוס אויף קאר. סאלטער און קאלעדזש צו $25,00 פער פוס. ¼ קעש, באלאנס — 1, 2 און 3 יאהר.
ALFRED JACKSON
Suite 3, 522 Main Street
5213] Phone Garry 3076

OCCIDENTAL HOTEL
ד. און נ. ריפשטיין, פראפס.
קארנער מיין סטריט און לאגאן עווענין
איינציגער אידישער האטעל אין וויניפעג
ערשטע קלאסע רומס, אפ-טו-דייט מאהלצייטען.

בעקאנטמאכונג.
אין מיין סטאר קריגט איהר די בעסטע געטרענקע צו די מעסיגסטע פרייזען.
DOMINION LIQUOR HOUSE
א. לעכטציער, פראפ.
613 מיין סטריט פהאן מיין 2170

א גוט גלעזיל משקה וואס זאל צו-געהען אין יעדען אבר קריגט איהר ביי
ריפשטיין און קאמפאני
706 Main St. Phone Garry 4296

דרעווריס
ריידוואוד לאגער
די בעסטע אין מארקעט
געמאכט פיי די בעוואוסטע
Golden Key Brand Aerated Waters Alea and Stout
Winnipeg, Man.

האלסייל גראסערי
ווײדמאן פראס.
244—246 דזשארוויס עווענין.
די ערשטע און איינציגע אידישע האלסייל גראסערי אין וועסטערן קענע-דא. אלערליי היימישע און אימפארטיר-טע סחורה. ארדערס אטענדעט ביי מייל אדער פיי פהאן סט.-דזשאן 660 — 661

E. CHERNIACK and Company
האט געמופט פון 874 מיין סט. אין
890 מיין סטריט.
וואו איהר קריגט צו יעדער צייט גוטע, טרוקענע האלץ און אלערליי קוילען צו די מע-סיגסטע פרייזען.
טעלעפאן ארדערס ריכטיג און פינק-טליך אטענדעט 136
פהאן סט. דזשאהן 999

FURS פארס
דאס בעסטע פלאץ וואו איהר קענט קריגען א פאר גארמענט אדער פאר רעפעירינג איז ביי דער
PALACE FUR CO.
מיר מאכען אויך גארמענטס מיט אייערע אייגענע סקינס צו מעסיגע פריי-זען. סאטיספעקשאן גאראנטירט (2615
447 Logan Ave. Phone Garry 2930

ווען איהר ווילט סיינס אין פערשיע-דענע שפראכען, פיינטינג און דעקא-רייטינג, פערגעסט ניט אייער אלט בעקאנטען
L. SEGAL
190 Sutherland Avenue

קליידער מאכען מענשען!
ווען איהר ווילט מאכען אייערע מלבושים, זיי זאלען פאסען און פיטען גוט, דאן מאכט אייערע קליידער ביי אייער אלט בעקאנטען
L. BOOKE
262 עלים אוועו. פהאן מיין 7926

א. סילבער
בלעכער, מאכט אלערליי פארניסיס רופינגס, סילינגס א. ד. ג.
72 דערפי סט. פהאן סט.-דזשאן 775

אוצר ישראל

העבראישע ענציקלאפעדיע אין 10 בענדער

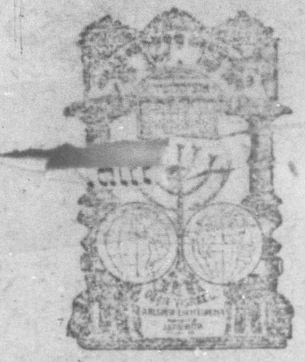

פרייז $3,00 פיר יעדען באנד
דער זעקסטער באנד נור וואס ערשיענען.
עס איז איבעריג צו זאגען אז דער ״אוצר ישראל״ איז כשמו כן הוא — דאס איז א וואהרער אוצר און דארף זיך געפינען אין יעדע אידישע אינטעליגענטע הויז.
ווער עס קען ניט צאהלען מיט אמאל פאר אלע זעקס בענדער, זאל זיך ווענדען צום ארויסגעבער
J. D. Eisenstein
165 East Broadway
New York, U.S.A.

יונגערמאן, ווייט אונאבהענגיג!
לערנט די בארבער טרייד. בלויז 2 מאנאט פאר לערנען. קומט יעצט און איהר וועט ענדיגען צום ביזנעס סיזאן. פאזישאנס פון 14 דאלאר ביז 20 דאלאר וועכענטליך געזיכערט.
גרויסע פאדערונג פאר בארבערס.
קומט אדער שרייבט און איהר בעקומט אומזיסט א שעהנעם קאטאלאג. 123
MOLER BARBER COLLEGE
פאסיפיק עוו. און קינג סט. וויניפעג

איהר מעגט שוין חתונה האבען, ווייל מר. ה. ליבערסאן האט אויף דאס ניי אויסגעפיקסט דיא
מעגנוס האל
פאר חתונות, שמחות, אונטערהאל-טונגען צו די מעסיגסטע פרייזען.
470 מעגנוס עוו. פהאן סט. דזשאן 1239
סטארייטזש צו פערדענטען.

א זינגער מאשין
אויף לייכטע אויסצאהלונגען און גאראנטירט צופרידענהייט קענט איהר קריגען דורך דעם אגענט פון זינגער מאשינעס
י. פראסאוו, 435 פריטשארד
פהאן סט. דזשאהן 1349

״הפרחים״
די איינציגע קינדער צייטונג, אבטהיי-לונג פאר גרעסערע און קלענערע קינ-דער, מיט אילוסטראציעס.
רעדאקט.-ארויסגעבער י. לעווינער, רב אין לוגאנסק.
$2.80 א יאהר, $1.40 האלב יעהרליך.
Lugansk Russia, Rabi Lewner

וואס טויג איך א דאקטאר?
איהר דארפט א שוסטער, ווייל אייערע שיך זיינען אלט און קראנק. איך קען זיי מאכען געזונד און ניי, איך מאך פון אלט ניי, פון קרום גלייך. אלע סארטען מענער, פרויען און קינדער שיך. אלעס וואס קומט ארויין אין מיינע הענד געהט ארויס א לייט.
R. MILKER 825 Main St.

דער קענעדער איד

THE CANADIAN ISRAELITE
The only Jewish Weekly in the Dominion of Canada
B. GOLDSTEIN, Editor.
Canadian Israelite Publishing Company.
823 Main Street Phone St.-John 1454 Winnipeg, Man.
Subeription: 1 Year $1.00, 6 Months 60c.

וויניפעג, דאנערשטאג ד' שבט תרע"ב

בירגער, גיב געלד!

אלזא פון די האפנונגספולע ערווארטונגען. דאס די גאווערמענט וועט [מ]יט וואגען ארויסצוברענגען מכח אל הפועל איהר ווילען צו העכערען די רייטס [פ]ון די טעלעפאנען — האט זיך אויסגעלאזט מיט גארנישט: די מאניטאבא'ר [ג]אווערמענט האט זיך וועניג וואס איבערגעשראקען פאר דער אלגעמיינער [ש]טימונג; זי קימערט זיך ניט וואס איהר ,האלד-אפ' סיסטעם האט ארויסגערופען א רעט צווישען די בירגער. מען האט ארויסגעשיקט בריעף צו יעדען טעלעפאן סובסקרייבער אז ער זאל אזוי גוט זיין און אונטערשרייבען אן אגרימענט [א]ויב ער איז מרוצה זיך צו לאזען שינדען. אויב ניט, ווייס שוין די מאניטאבא'ר גאווערמענט וואס זי האט צו טהאן — זי וועט ארויסנעהמען דעם טעלעפאן פון הויז — קורץ און דייטליך!

כמעט די גאנצע היגע פרעסע ווי אויך פון די ארומיגע שטעדט, רעדען [מ]יט גיפט און גאל פון דעם רויבערישען געזינדעל און ניט אזוי פאר דאס העכערען די פרייז ווי דאדורך בעקומט די אידעע פון מוניסיפאל אונערשיפ אזא [ש]טארקען קלאפ.

און ניט קיין וואונדער: וואלט די בעל קאמפאני אנגעהאלטען ביז יעצט [ד]עם טעלעפאן אין וויניפעג, וואלט זי ניט געוויזען איהרע לעדיגע בעקעמס [ו]וי עס טהוט די גאווערמענט, נור זי וואלט אהן ספק געמאכט גוטע פראפיט. [ב]יי איהר, דער פריוואט קאמפאני, וואלטען די אנגעשטעלטע געווען פנהיגע [מ]ענשען, עס וואלט געווען איינער א בעל הבית וועמענס אויג וואלט איבעראל [ג]עקוקט און געהיט יעדער קלייניגקייט; קיין סיסטעם פון ,פאליטישען-דזשאבס' [ה]עהען ביי א פריוואט קאמפאני ניט אן, אזא סיסטעם פיהרען אן בלויז פאליטישענס וואס וואלגערען זיך אריף אויף דעם פאקעט פון דער בעפעלקערונג: [ד]עם דארף מען אונטערשטיצען, צו אן אנדערען מוז מען אנקומען אין צייט [פ]ון עלעקשאן, א דריטער האט א טובה געטהאן און אזוי ווארפט מען אן אויפ'ן [פ]אלקס קארק אומזיסטע גראפ בייכיגע פרעסערס.

אן אדמאנטאנער [illegible] וואס מיר האבען היינט ערהאלטען בעמערקט [צ]ווישען אנדערעס: ,די גאווערמענט אין אלבערטא רעכענט פון 24 ביז 35 דאלאר יעהרליך פאר א טעלעפאן גענוצט אין א ביזנעס פלאץ און עס בעצאהלט [ז]יך גאנץ גוט, וועהרענד די מאניטאבא גאווערמענט רעכענט דוקא 50 דאלאר [א] יאהר און מוז יעצט קומען צום פאלק און רייסען ביי איהם די הויט הוספות'.

און ווארום זיינען מיר עפעס ערגער פון אונזערע שכנים אין אלבערטא?

זאגט מען אונז א תירוץ: ,די דארפישע טעלעפאנען!' ד. ה. מען האט [ג]עדארפט אונטערוואַרפען א לעקעכיל דעם פארמער, האט מען איהם — אויף [א]ונזער חשבון אלזא — איינגעארדענט א טעלעפאן. האט מען דען געפרעגט [ב]יי דער היגער בעפעלקערונג צי וויל זי זיך לאזען קאסטען טויזענדע דאלארס [א]ויף ,פאליטישען דזשאבס' וואס מען וועט אויסטהיילען, און מיט וועלכע מען [ק]עט פערשיינען די גאווערמענט פאר די פארמערס?

און קען וויעדער די גאווערמענט ניט אנגעהן מיט'ן טעלעפאן אויף דער [פ]רייז ווי עס האט גערעכענט א פריוואט קאמפאני, דאן איז דאך ניט מעהר ווי [ר]עכט אז די גאווערמענט זאל זיך אפשאקלען און צוריק איבערגעבען דעם [ט]עלעפאן, דעם טעלעפאן, צו פריוואטע לייט, וואס ניט נור זיי וועלען ניט בעדארפען קיין הוספות, נור וועלען אפשר נאך מאכען הנחות און דאך אבשפארען א [פ]ערמעגען.

מיר האבען יעצט לערך 20 טויזענד טעלעפאן סובסקרייבער, מיט דער [צ]ייט — ווען ניט דער ,האלד אפ' — וואלטען צוגעקומען נאך און נאך סובסקרייבער. יעצט אבער וועלען וואס אמאל ווערען וועניגער. און עס איז גאנץ [פ]ערשטענדליך. הלוואי וואלטען אלע טעלעפאן סובסקרייבער זיך געקענט צוזאמענרעדען און שטעלען פאלגענדע דריי פאדערונגען: 1) אדער די גאווערמענט — אויב שוין ניט מאכען קיין הנחות — זאל אנגעהן ווי ביז איצט; 2) [א]ויב זי געפינט אז זי, אלס פאליטישע ראד, ארום וועלכער עס דרעהען זיך א [ס]ך אומזיסטע פרעסער, קען ניט אנגעהן מיט די יעצטיגע רייטס, זאל זי דאס [ל]אזען צו אן עלעקשאן און זאל דאס פאלק אליין אורטהיילען צי איז עס מרוצה [ז]יך צו לאזען שינדען; אדער 3) אויב זי האט מורא פאר'ן פאלקס ענטפער — [פ]אר וואס עס איז ווירקליך פאראן וואס מורא צו האבען — זאל זי דעם טעלעפאן איבערגעבען צוריק צו א פריוואט קאמפאני.

און וואלט די גאווערמענט — ווי עס איז צו ערווארטען ניט איינגעהן [א]ויף די 3 פאדערונגען, דאן זאלען אלע בלייבען אהן טעלעפאנען.

אזוי וואלט מען בעדארפט טהאן. אזוי ווי מען טהוט עס אבער ניט, [ג]עהט די גאווערמענט דערווייל אן מיט איהר סיסטעם: בירגער, גיב געלד!

פארמעריי אלס ביזנעס.

פון י. ל. וויקער.

אונזערע אידען ווען זיי ארבייטען אפ שווער און ביטער א שטיקעל צייט און כאפען עטליכע דאלאר, הויבט מען געוועהנליך אן צו קלעהרען וועגען ביזנעס. און ביזנעס האבען אונזערע אידען א סך: גראסעריס, דריי גודס, סעקאנד-הענד קלאדינג, פארניטשור וכדומה. אויסער איין און ריכטיג ארגענטליכען ביזנעס ווייסען זיי ניט, אדער פיליכט ווילען זיי ניט וויסען און דאס איז פארמעריי. און דוקא איי פארמעריי א ביזנעס, וועלכע א גרינער ברויכט זיך לערנען פונקט ווי ער דארף לערנען אירגענד אנדערע ביזנעס, נור מיט דער אונטערשיעד וואס א סטארקיפער למשל איז אונטערגעווארפען די מענשליכע קאפריזען און מען דארף זיך צו לעקען, אונטערשמייכלען און טאקע א ביסעלע צו גנב'ענען אויך — איז דער פארמער אונטערוואַרפען די קאפריזען פון דער נאטור: טרוקען יאהר, נאסער יאהר, אדער פראסט. עס איז אבער פאראן נאך אן אונטערשיעד: אלס סטארקיפער קען מען זעהר גיך ברוגז מאכען די קונדען און פערליערען קונים און האנדעל, אבער די נאטור קען קיינער ניט בייז מאכען, זי איז פאר אלעמען גלייך. דערצו בין איך זיכער און איבערצייגט דאס מען קען אלס פארמער מעהר פראפיטירען ווי אלס סטארקיפער.

געוועהנליך עס זיינען פאראן אויסנאהמען אויך, פון וועלכע איך וועל רעדען אן אנדערעס מאל, יעצט רעדען מיר אין אלגעמיין; דער אלגעמיינער פארמער איז גוט אפ און לעבט רוהיג אהן שווינדלעניש און קאפ דרעהעניש. מען דארף נור זיין א גוטער בעל הבית אבצוהיטען יעדע זאך.

ווען א איד וועלכער פערמאגט זיינע טויזענד דאלאר און נעהמט זיך א האמסטעד, קויפט איינינע קיה, מאכט א 50 אקער לאנד דאס ערשטע יאהר, דאן איז ער שוין זיכער צו מאכען א רוהיגען לעבען. דער ערשטער קראפ ווען ער איז עטוואס פאראבנע, ווי מען זאגט: ביים גאנג, בעצאהלט ער שוין דעם פארמער זיינע עקספענסעס מיט א גוטען פראפיט. אויסערדעם בלייבט דאך דאס לאנד זיינס און דאס לאנד איז נאך 3 יאהר [illegible] ווערטה העכער 2 טויזענד דאלאר, און וואו איז דער צוואוואוקס אין קעטיל? די פראקטיק האט אונז געלערענט דאס יעדער דאלאר וועלכען מען לעגט אריין אין קעטיל, טראגט אריין אין פערלויף פון א יאהר צייט 125 פראצענט. היינט וואו איז מילך פאר'ן יאהר צייט וועלכע איז ווערטה פון 10 ביז 15 דאלאר?

ביי אונז אין קאלאניע [אידענברידזש] איז פאראן אן אלטער קלוגער פארמער וועלכער איז ביז ניט לאנג צוריק געווען א ביזנעסמאן [מר. בוקוואלד, א פאטער פון בוקוואלד דעם בעקער פון וויניפעג], גלייך ווי ער איז געקומען האט ער געדונגען מענשען אויסצורייניגען 54 אקער לאנד און האט היינטיגס יאהר, נאך אזעלכע פראסט, געהאט מעהר אלס 1,300 בושעל ווייץ, לוים דעם פרייז וואס ער האט געקראגען מאכט דאס אויס מעהר אלס 900 דאלאר. נאטירליך פאלען דערויף עקספענסעס, אבער מר. בוקוואלד האט זיין געלד צוריק וואס איהם האט געקאסט דאס לאנד צו רייניגען מיט פראפיט און דאס פעלד בלייבט דאך דערווייל זיינס אויף אייביג.

מר. בוקוואלד איז אן אלטער מאן וועלכער איז ליידער ניט שטארק-גענוג צו אטענדען בהמות, ליעגען זיינע שטעקס שטרוי און פוילען, אבער ווען ער זאל זיין יונגער, האט ער מיט וואס אויסהאדעווען 30 בהמות איבער'ן ווינטער און דאס וואלט איהם זיכער אריינגעבראכט שהנע עטליכע הונדערט דאלאר פראפיט.

וואס מעהר וואונדער איז דאס אונזערע רייכע אידען ספעקולירען דאך יא מיט לאטס, מיט פראפערטי א. ד. גל. ווארום טהוען זיי עס ניט מיט פארם לאנד? טויזענדער קריסטען פון די סטייטס, ענגלאנד אינוועסטען טויזענדער און טויזענדער דאלארס אין לאנד, אויסער אידען. ווארום? יעדער דאלאר, אינוועסטעט אין לאנד, איז זיכער צו צאהלען 200 פראצענט, טא ווארום זשע שטעהען אידען פון וויטען? קענעדער לאנד שעפט זיך אויס, מען צונעהמט עס, מען צוכאפט עס. יעצט, אט טאקע היינט מיין איך, איז די לעצטע געלעגענהייט פאר אונזערע ארימע ברידער זיך ארויסצורייסען פון די שטאדטישע גליקען און ווער'ן זעלבסשטענדיגע בעלי בתים מיט דער צייט.

יא, עס איז מעגליך אז מיינע שטאדטישע ברידער לעבען יעצט א גוטען טאג, פלאגען זיך ניט אזוי פיעל ווי מיר דא, אבער פון אונז קען דער אנטיסעמיטיזם אין קענעדא ניט וואקסען און קיין ארענטליכער מאן וועט אונז ניט זאגען דאס מיר נעהמען א ר א פ די ס ט ע ט ע נ ע, ווי מען האט עס אונז געזאגט פאהרענדיג קיין קענעדא. מיר ווארפען זיך ניט אזוי פיעל אלס שאכער מאכער אין די אויגען ווי אין די שטעדט ווען עס שטעהט אין סטריט א געזונדער יונגערמאן מיט א פלעכיל און א קעסטיל אויפ'ן הארצען און שרייט: .מהרי פעירס פאר א ניקעל' און לויפט נאך יעדען און שטופט זיינע סחורה, אהן וואס ער קען טאקע ניט אויסקומען.

צום שלום קען איך זאגען דאס: קענעדא איז היינט ווי רוסלאנד אין דער צייט פון אלכסנדר דעם צווייטען. איך געדענק ווי מיין זעליגע מוטער האט מיט טרעהרען אין די אויגען דערצעהלט די עולה פון איהרע עלטערען וועלכע האבען ניט אויסגענוצט די געלעגענהייט צו פערזארגען זיך און זייערע קינדער און נעהמען לאנד. איך האב מורא דאס אויך אונזערע — אדער ריכטיגער געזאגט — אייערע קינדער וועלען אמאל זאגען דאס זעלבע וואס מיין מוטער, אויך זיי וועט פערדריסען ווארום זייערע עלטערען האבען קיין סך ניט געוואלט עסען: זיי האבען ניט געוואלט לעבען א שטיל, רוהיג און ארענטליך לעבען.

סינגעל טעקס.

פון יעקב ריטשמאן.

דריטער ארטיקעל

סינגעל טעקס און לאנד מאנאפאליע.

דער הויפט בענעפיט פון סינגעל טעקס איז דאס וואס דיעזע רעפארמע וועט פערניכטען לאנד מאנאפאל, און איהר מוזט פערשטעהן דאס לאנד מאנאפאל איז די גרעסטע און אסמעהרסטען שעדליכע.

לאנד וואס איז אזוי נויטהווענדיג פאר מענשליכען עקזיסטענץ פונקט ווי לופט אדער וואסער, לאנד וואס איז דער פונדאמענט פון אלע רייכטהימער, לאנד וואס איז אזוי בעגרענעצט, געאגראפיש בעגרענעצט, לאנד — זאגען מיר — אונטערשיידעט זיך דעריבער פונדאמענטאל פון די איבעריגע פארמען פון פריוואט איינענטהום.

און עס איז דערום לעכערליך די בעהויפטונג פון די געגנער פון סינגעל טעקס דאס די פארמען פון אלע איבעריגע פריוואט איינענטהימער און די אלע איבעריגע פערשיעדענע פראפיטען זיינען עהנליך צו די וועלכע קומען פון לאנד בעזיץ. זיי רעדען וועגען די פראפיטען פון דאקטוירים, לאיערס וועלכע ווערען פערגרעסערט דורך דער וואוקס פון שטאדט אין וועלכער זיי לעבען; זיי ציינען אן אויף די פראפיטען פון די אייזענבאהנען א דאנק די גרויסע געוואוקס פון טראפיק; זיי ציינען אויף די פראפיטען וואס איינינע גליקליכע אינדיווידואמען בעקומען דורך אקציעס וועלכע הויבען זיך פלוצים, אדער די פראפיטען פון קונסט-ארבייט און זיי פרעגען כלומרש'ט אזוי ערנסט: ווארום זאלען אויך יענע פראפיטען ניט גענעקסט ווערען? אבער יעדער קען פערשטעהן דאס קונסט-בילדער שטעהען קיינעם אין וועג ניט, זיי בעריהרען קיינעם ניט. זיי בעריהרען קיינפאלס ניט די שעפענדע קרעפטע פון וועלכע דער וואלזיין פון מיליאנען מענשען איז אבהענגיג. און אויב סטאק אדער אקציעס האבען זיך מיט אמאל אויפגעהויבען אין האבען דאדורך פערשאפט אן אונגעהייערען פראפיט פיר זייערע גליקליכע בעזיצער — ווי אונפערדיענט דיזער פראפיט זאל ניט זיין פון זייער זייט — איז דיזער פראפיט אבער ערהייבט געווארען ניט דאדורך וואס ס'איז פערהאלטען געווארען, מאנאפאליזירט געווארען אירגענד וואס אין וועלכען די געזעלשאפט נויטיגט זיך, זאנדערען פערקעהרט, דורך דעם צושטעלונג פון קאפיטאל אהן וועלכע אינדוסטריען קענען ניט עקזיסטירען.

אויב די אייזענבאהן מאכט גרעסערע פראפיטען איז עס ווייל זי פיהרט מעהר פאסאזשירען, מעהר פראכט. זי טהוט אלזא עפעס פיר דיעזע פראפיטען. 1) אויב דער לאיער, דאקטאר איז בעסער אב צוליעב דער געוואוקס פון שטאדט איז עס ווייל דער דאקטאר אטענדעט מעהר קראנקע, דער לאיער האט מעהר משפטים, דא געפינט איהר ארבייט, בעדיענונג און — וואס איז די הויפט זאך — איהר געפינט דא קאנקורענץ. ווען דער דאקטאר אדער דער לאיער פאדערט צופיעל פיר זיין טרחה, מעהר וויפיעל ער איז בערעכטיגט, האט איהר א ברירה געהן צו אן אנדערען. דאס געזעץ פון קאנקורענץ מישט זיך דא אריין און שטעלט-פעסט די נארמאלע פרייז. דאס זעלבע מיט די אייזענבאהנען, און מיט אירגענד אנדערע געזעלשאפטליכע פונקציאן.

ווי האלט עס אבער מיט'ן לאנד בעזיצער? דער יעניגער וועלכער האלט מאנאפאליזירט גרויסע שטרעקעס לאנד אין צענטער פון גרויסע שטעדט אדער נעבען זיי, ער זיצט זיך, טהוט ניט קיין האנד אין קאלטע וואסער, וועהרענד די בעפעלקערונג וואקסט, די שטאדט ווערט גרעסער, רייכער, מעהר בעקוועם צום וואהנען, אין מעהר מאדערנע אין יעדען הינזיכט. נייע וועגען, נייע גאסען ווערען דורכגעפיהרט, מעהר אייזענבאהנען קומען צו עלעקטרישע בעלייכטונג וואס פערוואנדעלט די דונקעלסטע אונטענעסליך אין בעקוועמע גאסען צום וואהנען; סטריט קארס ווערען דורכגעפיהרט איבעראל, וואסער און סוער און אלערליי אימפרואוומענטס. און דאס אלעס איז דאך אויף'ן רעכנונג פון אנדערע מענשען, דורך פרעמדע ענערגיע אין ארבייטסקראפט. דער לאנד בעזיצער זיצט זיך רוהיג און שטיל. ער — אלס לאנד בעזיצער — בייסשטייערט מיט קיין זאך ניט פיר דיזען גאנצען וואוקס פון שטאדט און דאך וואקסט זיין רייכטהום פון טאג צו טאג.

לאמיר נאכפאלגען דיעזען פראצעס אביסעל ווייטער. די בעפעלקערונג וואקסט פון יאהר צו יאהר. און א דאנק דיזער וואוקס ווערען די ארימע קווארטאלען אלץ ענגער און ענגער. רענטס שטייגט אלץ העכער און העכער. טויזענדער פאמיליען מוזען אריינגעשפארט

1) אנמערקונג. מיר רעדען דא נור וועגען די לעגיטימירטע פראפיטען פון די אייזענבאהנען, ניט פון די שווינדלערישע פראפיטען פון די אייזענבאהן קאמפאניעס וועלכע ווערען געשאפען דורך סטאק פערוואסערונג א. ד. ג. דאס איז גאר א בעזונדער ענין און האט לחלוטין ניט צו טהאן מיט אונזער אבהאנדלונג. מיר וועלען פיליכט בעריהרען דיעזע פראגע אין א ספעציעלען ארטיקעל. י. ר.

אזוי האט געזאגט איטשע.

אזוי האט געזאגט איטשע: באמת הייס איך גאר איטשע מאיר, נור אז דער רעדאקטאר וויל דוקא אז איך זאל [ש]רייבען אהן דעם מייער, פאלג איך איהם.

פאלג א רעדאקטאר אזן עס וועט דיר וואיל זיין. אליין, [או]ן רעדאקטאר זאל לעבען, שרייבט זיך א ליעדעל כלומרשט מיט אן אונטערשריפט ,איך און זיי' און קיבעצט [illegible] די חברה שרייבער: ,וויסיך — זינגט ער זיך אין [illegible] שלימזלניק' — וויסיך, וואס טויג משה'ן ,געדאנ[ק] [illegible] איהם קארעספאנדענצען און ארטיקלען מכח [פא]ליטיק, מכה רעטשענע קלייען, מכה דאס און יענעס' און [illegible] דער מר. ,איך און זיי' שרייבט מיר אריין א צעטיל [illegible] מר. איטשע, נעהמט א ווילע די פען אין האנד און [ש]רייבט עפעס אריין אין פייפער'. און איך פאלג.

[illegible] שוין געווען, מוזט איהר וויסען, וואס אין דער [illegible] געפין באלד ביי מיין אריבערטרעטען דעם כי פי [illegible] סאבוויי געווען א פעדלער פון בלעך, אלטע קלאטשען, [illegible]שער און פלעשלעך, אלטע אייזען און אלטע הויזען, [illegible]ר בין איך געווארען א פאבריקאנט פון זויערע או[גו]רקעס און עפעל קוואס. נור ווייל א מעוברת'ע אידענע [הא]ט מפיל געווען פון מיין קוואס, האב איך זיך געכאפט צו [ש]רייבעריי, ביז איך האב איינעם ניט אריינגעטריכט ביז'ן [illegible]לבען עוועער [פוילישע זאגען: אויער], האב איך זיך גלייך [illegible]ארפען אויף סטריט-קלינעריי, נאכהער האב איך זיך [illegible] געהויבען רייבען צווישען פאליטישענס, האב געכאפט [illegible] ,דאטשע' שפראך און זיך ארויפגעדראפעט אויף דער [illegible]נג. יעצט בין איך א סופר, א גראטען פלעכטער, א [illegible]ודשט מאנופעקטשורער. א כהן, א סקעב, א בעל הוב [או]ן אנזעצער.

ווארף זיך אויף אלץ און אויף אלעמען און עס וועט דיר וואיל געהן — אזוי האט געזאגט איטשע.

און אויף דער עלטער ווען איך וויל זיך זיצען און צוקוקען ווי אזוי דאס וועלטיל דרעהט זיך פאר מיינע אויגען כאדאראם, ווי אזוי פון דראבקעס ווערען ביי אונז לייט, ווי פון לייט ווערען דא דראבקעס און ווי דראבקעס מאכען פון לייט אויס-לייט — קומט פלוצים אן א צעטילע פון ר' ,איך און זיי' און ער שרייבט כהאי לישנא: ,אפשר וואלט געווען א פלאן עפעס אן ארטיקעלע?'

אבער ניין, האט געזאגט א טשע, און טויזענד מאל ניין! איבערלעזענדיג אייער ליעדעל ,שלימזלניק', האב איך געווארפען א שנאה אויף די ,ארטיקעלעך' וועלכע מען שרייבט ניט מיט'ן בלוט פון הארצען, נור מען קוועטש זיי אויס פון מח, מען זעצט זיי איבער פון דער ,צרי פרעס', מען דרוקט זיי אב אין א אידישער צייטונג, מען קלעפט זיי נאכהער אויף אין א בוך און מיט דעם בוך בעריהמט מען זיך פאר די משה'ס און די משה'ס האבען פאר אזעלכען רעספעקט.

און אזוי האט געזאגט איטשע: ניין! טויזענד מאל ניין! פרוב דיין כח אויף דעם זעלבען פעלד ווי אנדערע האבען געטהאן.

און איך האב זיך גענומען מעקען און שרייבען, שרייבען און מעקען און כאטש שריי ,שמע ישראל' — עס ריהרט זיך ניט פלעק.

פלוצים נעהט צו מיר צו מיין אידענע און גיט מיך א קיצעל פונקט אונטער דער פאכווע. און ס'מיג אייך, איך האב זיך צולאכט.

איך האב געלאכט פון דר. בערענפעלדס אפיקורסות, פון פראפעסאָרס וויצען, פון סקלאווערס ערנסטע ארטיקלען, פון אב. גאלדפערגס העבראאיש, פון מיין בן יחידס חכמות, פון מיין ווייבס וועטשערע און פון דער מאדאם זימאנדס בענעפיט.

וואס לאכסטו, חכם סיינער?! — אזוי האט געפרעגט די איטשע מייער'קע.

און אזוי האט געזאגט איטשע:

עס איז יעצט א וועלט פון לאכען און איך לאך אויך. פון לאכען ווערט מען פעט, זאגען די דאקטוירים. לאך און אלע וועלען צוזאמען מיט דיר מיטלאכען.

קום אהער — זאגט איטשע צו זיין ווייב — און לעז ווי די רוסישע רעגיערונג האט זיך נוקם געווען אן פערסיען, ווי רוסישע סאלדאטען האבען געשענדעט יונגע מיידלעך, האבען צוריסען אלטע מענער, האבען געווארגען, געשטיקט און מענשליכע נשמות צוטראטען מיט די פיס — לייען און לאך, לאך און זאל דיין מעפיסטאפעלשער געלעכטער דורכבויערען די אויערען וואס זיינען פערשטעקט מיט פודען-ווייז וואטע; לאך און זאל מען וויסען אז דו לאכסט פון דעם יושר פון אייראפא, פון דעם ענגלישען געוויסען וואס האט געמאכט יד אחת מיט דעם רוסישען הוליגאן, לאך!

אן עבירה איין טרעהר, דען עס וועט ניט העלפען. ווען אין קישינעוו איז מיט אונז פארגעקומען דאס זעלבע, האט פערסיען ניט געוויינט, ווען אין ענגלאנד איז פארגעקומען מיט אונז דאס זעלבע, האט אמעריקא געשמייכעלט און ווען אין פינלאנד האט אזא זאך פאסירט, האט געארג פראנדעס זיך געהאלטען ביים בויך לאכענדיג.

לאך און אלע וועלען מיט דיר מיטלאכען — אזוי האט געזאגט איטשע.

און איך האב גענומען א גרויסען פייפער און אויסגעשפרייט אויפ'ן טיש און האב איהם א שטארקען דריק געטהאן און א לאכענדיג שד'ל איז ארויסגעשפרונגען פון צווישען די שורות.

,די טרייענגל באסעס זיינען פריינעשפראכען?! — האט געטאנצט דער טייוועל — און די מעקנאמארא'ס וועלען אפשר אויך זיין פריי!'...

און איטשע האט געזאגט: לאך. דען ווייסט און פינסטער וואלט געווען צו דיר און צו כל ישראל ווען צו די מעקנאמארא'ס זאל געווען צוקומען כאטש נור איין איטשע מייער. דאן וואלסטו בעדארפט וויינען און יעדער טרעהר וואלט געווען די גרויס ווי די טראפען שווייס וואס די ,ארטיקלען רייבער' גיסען אויס, איבערזעצענדיג פאליטישען ציטעס פאר משה'ן.

און מיר האבען ווייטער געלעזען אין דער צייטונג:

,אין נויארק האבען זיך יונגע שרייבער פערזאמעלט און האבען געפראוועט א באנקעט לכבוד א גאסט, פרץ הירשביין, באט פאר יעדער ,דיש' האט מען געמוזט צאהלען פין פאקעט און די יונגע שרייבער זיינען דערום געזעסען און געשלונגען די סלונע'...

לאך, דו טייפעל — האט געזאגט איטשע — די יונגע שרייבער זיינען ניט קיין פובליציסטען, זיי זעצען ניט איבער קיין פאליטיק מעשיות פון ענגלישע זשורנאלען. סקיצען, ליעדער, נאוועלען אין בלוט פערפאסען זיי און דערפאר עסען זיי קדחת און פערבייסען מיט א ,קיבעצער'.

לאך ווען דו זעהסט ווי איבער דעם גאנצען אמעריקאנעם קאנטינענט זיצען בעלי בית'ישע יונגע לייטלעך, סקעבס, זאטע בייכלעך און פערפאסען פערפאסעכצער און שיקען זיי אוועק אין די רעדאקציעס און פון דארטען בעקומען זיי דאס וואס די היגע גאווערמענט האט געגעבען דעם עולם א קריסטמאס פרעזענט... און א דאנק דיעזע בעלי בית'שע קאליקעס האבען די יונגע שרייבער געמוזט יוצא זיין מיט הירשביין'ס לעקטשור און געגעסען יהואש'ס דעקלאמאציאנען.

און ווען איהר רעדאקטאר וועט מיר ניט צאהלען א קוואדער פאר א פאעמא, א דיים פאר א פעליטאן און א ניקעל פאר אן ארטיקעל, זאלט איהר וויסען אז דאס איז מיין לעצט פערפאסעכץ.

אזוי האט געזאגט איטשע.

איטשע מייער.

ווועט ענגלאנד נאכפאלגען אמעריקא?

פון י. סקלאווער.

אין ענגלאנד האבען די אידען אנגעפאנגען א גרויסע אגיטאציאן אז די ענגלישע רעגיערונג זאל אויך אפבלעכען די טריטי מיט רוסלאנד אויב רוסלאנד וועט ניט נאכגעבען און אנערקענען ענגלישע פאספארטען אין אידישע הענט. אויך אין פראנקרייך האט זיך אזא בעוועגונג אנגעפאנגען: ביי א באנקעט וואס איז געגעבען געווארען לכבוד ניי יאהר אין „עליזע פאלאסט" אין פאריז, האט פרעזידענט פאילער ערקלעהרט אז פראנקרייך וועט אריינטרעטען אין אונטערהאנדלונגען מיט דער רוסישער רעגיערונג וועגען אנערקענען אידען מיט פראנצויזישע פאספארטען; אין דייטשלאנד האט זיך אויך אנגעהויבען א שטארקע בעוועגונג אפצוברעכען די טריטי. אין דיזען ארטיקעל אבער וועלען מיר ניט ריידען פון די לעצטע צוויי לענדער. וואס אונז אלס אידען און ענגלישע בירגער אינטערעסירט, איז צי איז טאקע מעגליך אז אויך ענגלאנד זאל נאכפאלגען די פעראייניגטע שטאאטען אין דיזען הינזיכט און צו וואס פאר א רעזולטאטען וועט דאס ברענגען? מיר שטעלען דיזע פראגע ווייל פילע אידישע כלל טהוער דענקען אז מיט דעם שריט וואס די פעראייניגטע שטאאטען האט געמאכט יעצט מיט רוסלאנד קען מען שאדען די רוסישע אידען וועלכע שטעהען אזוי אויך אונטער דאמאקלאסעס שווערד.

צו ענטפערען אויף דער ערשטער פראגע הענגט פיעל אב פון אונז זעלבסט, אונזער אגיטאציאן און ארבייט, ווייל די ענגלישע פרעסע און די ענגלישע רעגיערונג פערהאלט זיך ניט אזוי פריינדליך צום פארשלאג אפצוברעכען די טריטי מיט רוסלאנד. עס וועט זיין ניט איבעריג צו געבען אן אויסצוג פון א עדיטאריעל וואס די גרעסטע ציימונג די „טיימס" האט געשריבען וועגען דיזער פראגע: „א גרויסער טהייל רוסישע אידען — שרייבט די ציימונג — אנטלויפען פון רוסלאנד אום אויסצומיידען מיליטער דיענסט, ווען זיי קומען נאך אמעריקא ווערען זיי אמעריקאנער בירגער, אבער אלס רוסישער אונטערטהאנען זיינען זיי ניט פריי, און ווען זיי קומען צוריק נאך רוסלאנד, רעכענט זי זיי פאר איהרע אונטערטהאנען און בענעהמט זיך מיט זיי לויט די רוסישע געזעצען. צי מיט רעכט, צי מיט אונרעכט די אידען איז פערבאטען צו וואהנען אויסער דער ‚טשערטא' און אין דיזען הינזיכט קענען מיר רוסלאנד ניט אנציינען ווי זי זאל האנדלען, דערום האט רוסלאנד פאלקאמע רעכט ניט אריינצולאזען איהרע אונטערטהאנען, מעגען זיי אפילו האבען אמעריקאנער פאספארטען. דען נאך דעם אבמאך פון 1832 יאהר דארף רוסלאנד געבען וואהנונגס רעכט אלע אמעריקאנישע בירגער, אויב זיי אנערקענען די רוסישע געזעצען; אמעריקא — זאגט ווייטער די ציימונג — פאדערט אבער, אז רוסישע אידען וואס זיינען געווארען אמעריקאנער בירגער זאלען האבען דאס רעכט צו וואהנען אפילו דארטען וואו רוסישע אידען איז ניט ערלויבט צו וואהנען, און דאס קען רוסלאנד בשום אופן ניט נאכגעבען, רוסלאנד אנערקענט ניט די רעכט פון אן אנדער מלוכה צו בעפרייען רוסישע בירגער פון זייערע פליכטען אהן איהר הסכמה. די דאזיגע שוועריגקייט — ענדיגט די ציימונג — איז אונז ענגלענדער זעהר גוט בעקאנט, און מיר ווארענען דערום אונזערע ניי געווארענע בירגער, אז כאטש מיר וועלען שיצען אלע זייערע רעכט אין אלע לענדער, וועלען מיר פאר זיי אבער גאר ניט קענען טהאן אויב זיי וועלען זיך צוריקקעהרען נאך זייער געבורטס לאנד, רוסלאנד, מעגליך אז דאס איז ניט גאנץ ריכטיג טהעארעטיש, אבער פראקטיש איז עס יא ריכטיג, דען דורך דעם בעווארענען מיר זיך אז פרעמדע אונטערטהאנען זאלען אונטער אונזער פאהן ניט קעמפפען געגען זייער רעגיערונג. רוסלאנד שטימט געוויס איין ניט צו פערמאכען איהר לאנד פאר אמת'ע אויסלענדישע ביזנעס לייט פון ‚אידישען גלויבען'.

אזוי טענה'ט די ‚טיימס' און אונגעפעהר דאס זעלבע דענקט אויך די ענגלישע רעגיערונג: פאר איהר לוינט זיך ניט איינצורייסען זיך יעצט מיט דער רוסישער רעגיערונג בעת זי געהט האנד אין האנד מיט רוסלאנד ביי דער רויבערישער פאליטיק אין פערסיען.

פונדעסטוועגען איז דאך מעגליך אז מיר זאלען האבען אן ערפאלג, ווייל עס איז פשוט א ליגען די בעהויפטונג פון דער ‚טיימס' אז נאר רוסישע געבוירענע אידען ווערען ניט אריינגעלאזט מיט ענגלישע פאספארטען, דען אפילו ריכטיג ענגליש געבוירענע אידען ווערען אויך ניט אריינגעלאזט נאך רוסלאנד מיט אן ענגלישען פאספארט. שמואל מאנטאגיו איז א געבוירענער אין ענגלאנד: דער יעצטיגער יוסטיץ מיניסטער, הערבערט סעמיולס, איז אן ענגלענדער ביי געבורט און נאך פילע אנדערע ענגלישע אידען ווערען ניט אריינגעלאזען קיין רוסלאנד ווייל זיי זיינען אידען. און נור אויף דיזען פונקט דארף יעצט אנגעפיהרט ווערען די אגיטאציאן געגען רוסלאנד. און מיר זיינען זיכער אז פריהער אדער שפעטער וועט מוזען די טריטי צווישען ענגלאנד און רוסלאנד אפגעבראכען ווערען, ווייל דא שטעהט שוין אין סכנה די ענגלישע נאציאנאלע עהרע, און עס פאסט ניט פאר דער וועלט אז דאס מעכטיגע ענגלאנד זאל די עלעמענטארע רעכט פון איהרע בירגער פערשווייגען.

אבער ניט נאר אין ענגלאנד אליין דארף אנגעפיהרט ווערען אזא אגיטאציע, נאר אויך אין אלע ענגלישע קאלאניעס, אין קענעדא, אין אויסטראליען, אין סאוטה אפריקא, איבעראל וואו עס געפינען זיך אידישע בירגער, מוז אנגעפיהרט ווערען אן אייפריגער קאמפיין אום צו בעקעמפען און צו אויפוועקען די עפענטליכע מיינונג, אום זיי זאלען דורך רעזאלוציאנען פאדערען פון די פראווינציעלע לעדזשיסלייטשורס און אויך פון די פעדעראלע פארלאמענטען צו נעהמען א געוויסע שטעלונג אין דיזער פראגע. עס איז פערשפארט צו זאגען אז דא דארפען און מוזען געהן אלע אידען אהן אונטערשיעד פון קלאס אדער אנשויאונג צוזאמען.

וועגען דער צווייטער פראגע: אז עס קען שאדען די רוסישע אידען. קענען מיר מיט זיכערהייט ענטפערען: ניין! ווי מיר זעהען האט די אפבערכונג פון דער טריטי פון די פעראייניגטע שטאטען אין רוסלאנד, געהאט אן ענטגעגענגעזעצטע ווירקונג. רוסלאנד האט דערזעהען אז די שפיעל איז פאר דעם טייוועל, און באלד ווי די טריטי איז אפגעבראכען געווארען איז די אפיציעלע רוסישע ציימונג ארויס מיט אן עדיטאריעל אז עס וואלט בעסער געווען אז מען זאל אפשאפען די ‚טשערטא' ווייל רוסלאנד קען דאך ניט ערלויבען אז רוסישע אידען מיט אמעריקאנער פאספארטען זאלען יא קענען איבעראל וואהנען, און די רוסישע אידען — ניט. און אויב רוסלאנד האט נאך ניט אבגעשאפט די ‚טשערטא' איז פשוט ווייל זי האט זיך בערעכענט אז צוליעב אמעריקא אליין לוינט זיך עס ניט, וועט אבער ענגלאנד אויך נאכפאלגען די פעראייניגטע שטאאטען דאן זיינען מיר זיכער אז זי וועט נויט ווילענדיג מוזען אפשאפען די טשערטא אין פאלגליך וועט אידען זיין א גרויסע טובה.

ווערען אין ענגע פינסטערע טענעמענט הייזער, ווי למשל אין דער נויארקער איסט סייד. און ווען עס קומט שוין די צייט צו פערקויפען דאס מאנאפאליזירטע לאנד ווערט עס דאן פערקויפט ביי יארדס, ביי אינטשעס צו פופציג, הונדערט און זאגאר טויזענד מאל מעהר ווי די נארמאלע אגריקולטורעלע ווערטה איהרע. אלזא, ווי איהר זעהט, איז וואס מעהר דאס פאלק האט געליטען דורך דעם וואס דיזע לעדיגע לאטס זיינען מאנאפאליזירט געווארען און ארויסגענומען געווארען פון פובליק נוצען, וואס מעהר נעענגט און געדריקט די איינוואהנער פון שטאדט זיינען דאדורך געווארען, דעסטא מעהר איז דער פראפיט וואס דער לאנד מאנאפאליסט בעקומט ווען ער פערקויפט ענדליך זיין לאנד.

נון, איז דען דיזער פראפיט ניט אזוי רויבעריש ווי דער פראפיט פון די יעניגע אמעריקאנער ספעקולאנטען, ווי פעטיין פון שיקאגא וואס קויפען אב אויף דער בערזע א געוויסען ארטיקעל פון מענשליכען געברויך, ווי תבואה אדער פלייש און האלטען עס אזוי לאנג ביז דער עולם ווערט אויסגעהונגערט און מוז צאהלען די פרייז וואס דער ספעקולאנט פאדערט? דיזע פראפיטען ווערען עררייכט ניט דורך די דיענסטע וועלכע ווערען געלייסט דער געזעלשאפט, זאנדערען דורך דער פערלוסט וואס די געזעלשאפט ליידעט. און עס איז מעהר ניט ווי רעכט דאס די געזעלשאפט זאל זיך אריינמישען און אבשאפען איין מאל פאר אלע מאל דיזע רויבערישע פראפיטען.

סינגעל טעקס רעפארם איז דאס איינציגע מיטעל ביי יעצטיגע אומשטענדען אבצושאפען דעם גרעסטען רויבערישען פראפיט וועלכער ווערט עררייכט דורך דעם גרעסטען רויבערישען מאנאפאל. און דאס איז ניט קיין אנדערע ווי לאנד מאנאפאל.

נאציאנאל ראדיקאלע אדער נייע פאלקס שולע.

פון א. אסאווסקי.

3.

פון אלעס וואס מיר האבען געזאגט אין די פאריגע ארטיקלען דארף זיין קלאהר: אז בעת אנדערע פעלקער וועלכע זיינען געשטאנען אויף דער ניעדריגסטער שטופע פון ציוויליזאציאן און קולטור, דאן ווען מיר האבען שוין אונזערע שולען און קולטור גענאסען, האבען געוואוסט ווי אויסצונוצען די שול פאר די פערשטארקונג פון זייער נאציאנאלען קיום און פאר די דורכפיהרונג פון געוויסע אידעאלען, וועהרענד מיר, דאס דריי טויזענד יעהריגע קולטורעלעס פאלק, וועלכעס טראגט דעם הויכען נאמען ‚עם הספר' האבען אבסאלוט פערנאכלעסיגט דעם פונדאמענט פון אונזער נאציאנאלען קיום און זיינען ניט נור פערפרוירען געווארען אויף די אלטע מעטהאדען און פארמען פון לערנען און ערציהונג, נור מיר האלטען אין איין פאלען צוריק.

אז די רעזולטאטען פון אזא פערנאכלעסיגונג זיינען ביז'ן העכסטען גראד טראגיש, איז פערשפארט צו זאגען. יעדער וואס קוקט מיט אפענע אויגען אויף דעם חורבן האומה און וועלכען מיר לעבען יעצט, זעהט דאס גאנץ בולט.

אין אונזער גאנצער גלות געשיכטע קענען מיר ניט געפינען א דור וועלכער זאל זיך פערגלייכען צו דעם גענוגעווארטיגען; צו דעם אינדיפערענטיזמוס וואס הערשט יעצט צו די אינטערעסען פונ'ם אידישען פאלק, צו דער צובערעקעלקייט, צוריסענהייט פון דעם יעצטיגען דור.

אין די שרעקליכסטע יאהרען פון מיטעל אלטער, ווען דער ‚שווערד פון דאמאקל' איז געהאנגען איבער אונזערע קעפ און געדראהעט מיט פערניכטונג, האט זיך דאס אידישע פאלק ניט געפונען אין אזא געפאהר פון פערניכטעט און איינגעשלונגען צו ווערען ווי עס געפינט זיך יעצט. דאס פאלק וועלכעס האט זיך אויסגעלאכט פון ‚מסעי הצלב', זיך ניט אבגעשראקען פון פערשיעדענע אינקוויזיטארען, דאס זעלבע פאלק לעבט יעצט איבער א געפעהרליכע שמד בעוועגונג וואס רייסט אב יעדען יאהר טויזענד און טויזענדע פון אונזערע קינדער און זיי געהען אוועק פון אונז, ניט ווי אמאל בעוויינט און בעקלאגט פון עלטערען און פריינד אלס געשטארבענע, נור בלייבען אין די זעלבע פאמיליעס אהן א צייכען פון געוויסענביסע, אהן א שפור פון פעראכטה געפיהל. און ווארום זאלען זיי דען אלס פערעטהער זיך רעכענען? וואס וויסען דען אונזערע יעצטיגע קינדער פון אידישען פאלק פון זיין פערגאנגענהייט, פון זיינע העלדען, פון זיינע קעמפפע, פון זיינע אידעאלען, האפנונגען און שטרעבונגען? וואס וויסען זיי פון אונזערע נביאים, משוררים און פילאסאפען, פון אונזערע געזעצע, לעהרע, ליטעראטור און ז. וו.? זיי וויסען בלויז נור אונזער טרויעריגע געגענווארט און מעהרסטענטהייל ווי זי ווערט פאר זיי געשילדערט אין יודענפרעסערישע ציימונגען און ביכער. פאר די קינדער איז דאס אידישע פאלק א פאלק פון פעדלערס, סוחרים פון ווינד און רויך, שאכער-מאכערס. א פאלק מיט אלטע אפגעלעבטע טראדיציעס און וועלכע זיי האלטען זיך א דאנק דעם פינסטערען פאנאטיזם. און זיי, געבילדעטע און פריינזאנענע וועלען ניט געהן זיך מקריב זיין צוליעב ווילדע נארישקייטען. זיי בייטען איבער בלויז איינע טראדיציעס אויף אנדערע און בעקומען אלס צונאפ א צוטריט צו דער קריסטליכער געזעלשאפט אין די בילדינגס אנשטאלטען א. ז. וו.

פון דער צווייטער זייט האבען מיר א קלאס יום כפור אידען וועלכע ווייסען און געדענקען זייער אידישע אבשטאמונג בלויז דעם איינציגען טאג יום כפור, ווען זיי קומען זיך איבערבעטען מיט גאט און מאכען מיט איהם א ‚דיעל' פאר א פאאר דאלאר מיט א פונט ליכט אויף א צעטיל אויף א גוט יאהר. עס האט זיך ביי אונז ענטוויקעלט א קלאס — ווי מאקס נארדוי רופט זיי אן ‚בויך-אידען' וואס ווייסען פון יודענטהום בלויז ווען און וואס מען עסט: למשל פסח עסט מען מצה, שבועות — מילכיגע בלינצעס, חנוכה — לאטקעס מיט גריוון א. ז. וו. עס איז אן אפענער סוד אז דער דורכשניטליכער קריסט ווייסט פיעל מעהר פון יודענטהום ווי דער איד, ווייל זיי לעזען כאטש די ביבעל, ארום דער ביבעל האט זיך ביי זיי ענטוויקעלט א גאנצע ליטעראטור מיט מפרשים און במילא קומט זיי גאנץ אפט פאר צו בענוצען זיך מיט אידישע קוועלען און רעדען וועגען אידען, וועהרענד זעלטען וועט איהר אין א אידיש הויז אפילו א ביבעל געפינען.

אויב יעמאנד דענקט אז מיינע אביגע טרויעריגע פאקטען זיינען א גוזמא און אז דער טייפעל איז נאך ניט אזוי שווארץ ווי מען מאהלט איהם, דאן לעג איך פאר פאלגענדע פראבע צו מאכען: נעהמט די ערשטע צעהן אידען וואס איהר וועט בעגעגנען און ניט זיי צו שרייבען צעהן ווערטער אין העברעאיש און איבערזעצען אין זשארגאן, אדער פערלאנגט ביי זיי אנצורופען צעהן אידישע מלכים, צעהן נביאים, צעהן אידישע העלדען, צעהן אידישע שרייבער, צעהן וויכטיגע פאסירונגען פון דער אידישער היסטאריע און אויב איינער פון די צעהן אידען וואלט אויסגעהאלטען דעם עקזאמען, וואלט עס זיין א פרעהליכע ערשיינונג. נעהמט דאגעגען יעדען 12 יעהריג קינד פון א פאבליק סקוהל, וועט ער אויסהאלטען דעם זעלבען עקזאמען אהן שוועריגקייטען בנוגע דער ענגלישער שפראך, דער ענגלישער ליטעראטור און היסטאריע.

ווי אזוי זשע איז דאס אלעס געשעהן? ווי אזוי זיינען מיר דאס געזונקען צוריק פון הונדערטער בלעטער גמרא אויף אויסווענינג, ביז ניט וויסען די גרונד פרינציפען פון יודענטהום? מיר האלטען דאך נאך ביז יעצט אויף חדרים, תלמוד תורה'ס און גאנצע ארמעען פון מלמדים און פערשיעדענע כלי קודש? אידישקייט איז דאך נאך אלץ א גאנץ טייערער ביסען און קאסט אב אוצרות מיט געלד?

און דא מוז ווילענדיג ניט ווילענדיג ארויפקומען ביי יעדען פערנונפטיגען אידען די פראגע: ‚איז ניט עטוואס פויל אינ'ם שטאאט פון דענמארק?' איז אפשר אונזער ערציהונג סיסטעם געבויעט אויף א פוילען פונדאמענט און נויטיגט זיך אין רעפארמען?

אז די צייט איז רייף פאר אזא פראגע קען גאר קיין צווייפעל ניט זיין. וואס פריהער זי וועט געפרעגט ווערען אלס בעסער וועט זיין. די ציוניסטען זיינען געווען די ערשטע וועלכע האבען די פראגע געשטעלט און דעם ענטפער געגעבען. זיי האבען איבערגעאנדערשט די גאנצע ערציהונג סיסטעם: נייע לעהר ביכער געשאפען, נייע מעטהאדען איינגעפיהרט און קורץ ווי די צייט איז נאך. קען מען אבער שוין, זאגען, אז די שטה הטבעית איז די איינציגע מעטהאדע מיט וועלכער גוטע רעזולטאטען אין ערציהונג קען עררייכט ווערען.

און דא קומען מיר צום פונקט. מיט מיין גאנצער ליעבע און איבערגעבענהייט צו דער העבראישער שפראך, זאג איך דאך אז דא אין וויניפעג איז פארלויפיג קיין פלאץ פאר דיזער שטה ניטא, ווייל עס פאדערט דעם קינדס גאנצע צייט אמווייניגסטען אויף 3 אדער 4 יאהר. עס זיינען פאראן עלטערען וואס ווילען אז זייערע קינדער זאלען קענען העבראיש, דאן דארף אזא בית ספר געגרינדעט ווערען אדער פאדערען אז די תלמוד תורה זאל אזא קלאס איינפיהרען, זיינען אזעלכע עלטערען ניטא, נור די מייסטע עלטערען ווילען אז זייערע קינדער זאלען בעזוכען די פאבליק סקוהל צו ערשט און נאכהער די אידישע שולע, דאן איז בעזונדערס ווערטה צו בעגריסען די איניציאטיווע פון דעם פעראיין ‚אידישע יוגענד' צו גרינדען א נאציאנאל ראדיקאלע שולע. נאציאנאל, פערשטעהען מיר אז די שול וועט פריהער פון אלעס לערנען דעם קינד אידיש גראמאטע, ד. ה. אידיש שרייבען און לעזען ריכטיג, א זאך וועלכעס איז יעצט א יקר המציאות. דאן וועט דאס קינד לערנען אידישע היסטאריע, די בעדייטונג פון אלע אידישע ימים טובים, די גרונד פרינציפען פון אידישע געזעצגעבונג (אידישע רעליגיאן), עס וועט זיך בעקענען מיט אידישע שרייבער, דיכטער, עס וועט זיך דערוויסען פון דער אידישער ליטעראטור. ראדיקאל — פערשטעה איך אין דעם זינן, וואס דער גאנצער סדר הלימוד וועט אומגעביטען ווערען אויף מאדערן ווי פעדאגאגען וועלען אויסגעפינען.

אלע פעלקער פערמאגען א רעליגיאן און פערמאגען א סדר פון בילדונג. געהט אבער ביי זיי רעליגיאן לחוד און בילדונג לחוד: ווען מען לערענט א קינד לעזען, דארף מען דאס ניט לערנען פון קיין סידור וואו עס פערשטעהט ניט א ווארט וואס עס זאגט; ווען מען דארף א קינד לערנען אידישע געשיכטע, דארף מען דאס ניט לערנען פון בראשית ברא, א קינד מעג קענען דאווענען, עס מוז אבער קענען לעזען. עס מעג וויסען א פרשה חומש, עס מוז אבער וויסען אידישע געשיכטע, אידישע ליטעראטור. עס מעג וויסען אז מען מאכט א ברכה אויף אן עפעל, ער מוז אבער וויסען אז די אידישע דיכטער און געזעצע זיינען פול מיט מענשען ליעבע און גערעכטיגקייט.

איך ענדיג אלזא: דאס לעבען האט אונז אוועקגעשטעלט על פרשת דרכים ענטוועדער מיר זאלען לאזען די ערציהונג ווי עס געהט און דאן געהען מיר צו גרונד, דאן ווערט אויסגעלאשען יעדער פונק פון נאציאנאלען שטאלץ, נאציאנאלער בעוואוסטזיין אדער מיר בייטען איבער אונזער ערציהונג לויט די מיטלען פון די ציוניסטען עפ״י שטת הטבעית, עברית בעברית, אדער נאך דער זעלבער שטה נאך ווי עס לענט פאר דער פעראיין ‚אידישע יוגענד' אידיש אין אידיש. ביידע שולען פיהרען צו איין און דעם זעלבען צוועק, צו דער פערשטארקונג פון אונזער נאציאנאלען קיום, צו דער ערהויבונג פון נאציאנאלען שטאלץ און בעוואוסטזיין צו דער ערציהונג פון א פרייען און געזונדען דור.

א מיטינג איז אבגעהאלטען געווארען פון דער צדקה הכללית דעיר וויניפעג אין בית יעקב שוהל. טשערמאן י. חמעלניצקי. א רעפארט איז אבגעגעבען געווארען פון טשערמאן מיט דעם טרעזשורער מר. בערג אז עס איז געזאמעלט געווארען 702 דאלאר און צוטהיילט האט מען 506 דאל. געפינט זיך דערווייל אין טרעזשורי 196 דאל. פארלענגט צו נאמינירען א פרעזידענט, אלע אנוועזענדע האבען בעשלאסען אז מר. חמעלניצקי זאל אויף ווייטער זיין פרעזידענט און מר. בערג — טרעזשורער. אויך די אפיסערס זאלען זיין מר. הא-ראוויטש, ש. סייפ, ד. איזראילעוויטש און מר. ראבינסאן. פאלגענדע געלדער זיינען געזאמעלט געווארען ביים מיטינג: י. חמעלניצקי 10 דאל., י. בערטשאנסקי 2 דאל. ראבינסאן 2 דאלאר, קנעלמאן, שור, לעווין, סלוצקי צו 1 ד. ע״י קאסע. $24,35. ס״ה $47,35.

אוים מיט די שוואכע טרובעס און סטענדס

ענדליך אפערען מיר אייך די קאלומביא

HORNLESS

נור וואס ארויסגעקומען.
זייט אפ-טו-דייט.

לירים $39.80

ענטהאלט 3 דאבל רעקארדס [15 סילעקשאנס] נאך אייער גוסט. $7.80 קעש און $4.00 מאנאטליך.

מיט א שטארקען דאבל ספרינג מאטאר, קלינגט אב די טענער, א צעהן אינטש טורן טייבל, דינסטע טענער ארם און די לעצטע וואטש קיים. העלע צוזאמענבונד, פערלירט ניט קיין פארמס

$29.00, $58.00, $80.00 א. ז. וו.

קליינע אויסצאהלונגען, צופריעדענהייט גאראנטירט.

נארדיקא, באנשי, מערי גארדען, עלים נעלסאן, קובעליק, קאוואלעריע, ביזפאם א. ד. ג. זינגען און שפיעלען נור פאר ‚דיסק' קאלומביא גראמאפאן.

די ‚דיסק' סטייל איז די בעסטע. פון יעדע טויזענד מאשינען וואס מיר האבען לעצטען יאהר פערקויפט זיינען 934 געווען די ‚דיסק' סטייל און פון זיי 887 פון קאלומביא דיסק.

זייט זיכער צי ס'איז א קאלומביא

אידישע און אנדערע דאבל דיסק רעקארדס, 2 פערשיעדענע סילעקשאנס 85 סענט. איינמאל פראבט די נייע קאלומביא רעקארדס און איהר וועט מעהר קיין אנדערע קויפען. דויערהאפט, פיינער טאן מיט גאלד געבריימט. 2 מינוטענדיגע 19 ס., 4 מינוט. 35 ס. מיר האבען סעקאנד הענד מאשינען [illegible] פרייזען. אלטע מאשינען נעהמען מיר אין געל. פערציג סטיילס פיאנעס; 30,000 רעקארדס.

WINNIPEG PIANO CO.

295 פארטיידזש עוו. וויניפעג, מאן.
נעקסט צו פעירוועטהערס.

נדבות אויף „בצלאל".

א. מילטוט 100 דאלאר, מ. פינקעלשטיין 25 ד., ר. ס. ראבינסאן 20 ד., מ. פינקעלשטיין 15 דאל, ם. קאלף 10 דאל, ש. מיטלער 6 דאל, ח. שור, ם. בלאנקשטיין, [illegible]

נדבות פאר דער רעליעף פאנד.

מב״ם נ. לערמאן ע״י ם. ראטענבערג 9 דאל. מב״ם פריימאן ע״י קאלנינצקי 3 דאל. [illegible]

אייפערמקאס.

КОНЦЕРТЪ и БАЛЪ
Россійскаго
Прогрессивнаго Клуба
состоится въ Субботу 3-го
Фев. въ 8 час. веч.
въ Munik's Hall Dufferin 260½
Подробности в сл. анонсах.

בלוי ריבאָן פּראָדוקט
איז
ריינע שפּייז פּראָדוקטען

ריינקייט אין שפּייז, וועלכעס איז אזא שטאַרקער בּעגעהר פון יעדער הויז פרוי, איז זיכער דער מוסטער פון בלוי ריבּאָן'ס וואַרע, קויפט בלוי ריבּאָן'ס בּעקינג פּאודער, קאַפע, דזשעלי פּאודער אדער ספּאַיסעס, אלע זיינען די זעלבּע הויכע קוואַליטי, אויב איהר זייט ניט צופרידען, בּרענגט צוריק די וואַרע און קריגט צוריק אייער געלד.

North End Realty Co.

I. Cooperstock & A. Avrin, Prop.

איידער איהר קויפט א הויז לוינט זיך אייך צו וויסען פריהער אונזערע בּאַרגיינס אין הייזער און אין לאָטס. מיר האָבּען א גרויסען אויסוואהל פון אלערליי פּראָפּערטיס, וואונדערבּארע בּאַרגיינס. 1312]

482 SELKIRK AVE. PHONE ST. JOHNS 1354

עסט

שיקאַגאָ'ר סמוק פליייש, קאַרענבּיעף און צונגען.
פרישע וויניעס, געסמוקטע סעמין,
[illegible] לאַנטשעס, פרוכט און סאָדא וואַסער.

ס. מאַרגאַלים

13—5

260 דאַפרין עוועניו, (מיניוקס האָל).

פּאָרטרעפליכער שאַץ.
העססען סיגאַרעטס.

דער אָריענטאַלער סמוק.
10 פאַר 10 סענט.

איבּעראַשענדעס
סעמועל לאָוב אַנשטאָט אייזיקאָוויטש

דער בּעוואוסטער אייזיקאָוויטש רעסטאָראַנט וועלכער רופט זיך אונטער דעם נאָמען
יוראָפּען קאָמערשל רעסטאָראַנט
איז איבּערגענאַנגען אונטער א נייע מענעדזשמענט וואו פרישע, געזונדע און בּעכטע מאכלים ווערען סערווירט ספּעציעל מאַכען מיר בּעקאַנט ריי־זענדע, דאָס זיי קענען קריגען צו יע־דער צייט בּעקוועמע, ליכטיגע צי־מערען פאַר א גאַנץ בּילינען פּרייז.
מיט אַכטונג סעמועל לאָוב
34 Martha St. Phone Main 4750

פיר גוטע שניידער ארבּייט ווענדעט זיך

302 נאָטר דיים עוו. פאָהן גערי 1306

נ. טשערניאַק
וואַטשמייקער
און דזשועלערער

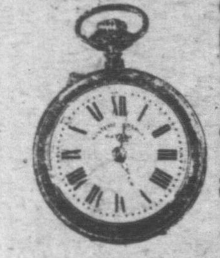

האָט אימפּאָרטירט א גרויסען סטאָק פון פער־שיעדענע דזשועלערי, וואַנדזייגערס און פּאַקעט זייגערס. קומט, עס וועט אייך לוינען צו זעהן אונזער נייען סטאָק.
876 מיין סטריט.

מצה של פּסח

קומט און איבּערציינט אייך ווי עס ווערט געמאַכט ריינע, זויבּערע מצה, זעהט מיט אייערע אויגען וועגען כשרות בּהשגחת הרב דפּה. די 10 טויזענד דאָלאַר מאַשינען אַרבּייטען פּראַכטפאָל
מאַקאַראָנעס און פּאַטייטאָ מעהל קריגט איהר בּיי מיר.

N. SEGAL
610 DUFFERIN AVE. Winnipeg.

ב. טשערניאַק איז מודיע אלע זיינע קונים, אז אויך היינטיגס יאָהר וועט ער פערקויפען גוטע, זויבּערע און כשר'ע מצה ווי פאַר א יאָהרען צו בּיליגסטע פּרייזען. אויך קומט מיר אָן מצות פון די סטייטס. 262 סעלקירק עוו.

צו יעדער צייט קריגט איהר בּיי מיר ספרים, טליתים, אויך בּיכער אויף פּראַקאָט.
יונה זלאַטניקאָוו
42 558 מאַניטאָבּא עוועניו

BUSTER BROWN CLOTHING CO.
Brofstein & Clark, Props.

מאַנופעקטשורערס פון האָלסייל קלא־דינג פון די בּיליגסטע צו די בּעסטע. ספּעשיליסטס פון יוטס, בּאָיס און קינ־דער פיין קלאָרינג און מענער פּענטס. דזשאָבּערס, האָלסיילערס, רייטיילערס און פּעדלערס וועלען מאַכען געלד.
895 Main Street.

אלע אידען פון וויניפּעג דאַר־פען עס וויסען אז דער אדעסער בּאַרבּער א. כאַראַך האָט געמופט פון 909 מיין סט. אין א שעהנערען און גרעסערען פּלאַץ 875 מיין סטריט, קאָר. יוקליד עוו.

א פּראַקטישער בּוק־קיפּער זוכט שטונדען אַרבּייט. זיך פרעגען בּיי
י. שולמאַן, 475 פּלאַרא עוועניו

בּוק־קיפּער וויל האָבּען שטונדען אַרבּייט
האָט א דיפּלאָם.
33
D. GENOFF, 605 Pritchard Avenue

Northern Wine Co.
215 מאַרקעט סט. אַקעגען סיטי האָל.
פאָהן גערי 2187
פּ. דרוקסמאַן, לעווין און מאַבּאַיעס, פּראָפּרייטאָרס.

האָבּען אויסגעפּיקסט איינע פון די שעהנסטע און בּעסטע ליקער סטאָרס. אלע סאָרטען וויינען, שנאַפּסען און בּיר תמיד אין סטאָק. בּעסטע קוואַליטעט, מעסיגסטע פּרייזען. ספּעשיל פּרייז פיר שמחות. אָרדערס פּינקטליך דעליווערט.

AMUSEMENTS.

The Walker
CANADAS FINEST THEATRE
פאָהן גערי 2520

פרייטאָג און שבּת און שבּת מאַטינע
„דיער אלד בּילי".

3 נעכט פון מאָנטאָג און מיטוואָך מאַט.
סעווען דעיס
די סוקסעספולע קאָמעדיע.
אב. 1.50$—25 ס., מאַט. 1$—25 ס.

פעבּרואַר 1, 2 און 3טען
הענרי בּערנשטיין'ס גרויסע פּיעסע
דהי טיעף
געשפּיעלט פון א גרויסאַרטיגער קאָמ.

WINNIPEG

די היים פון די פּראָמינענטע אַרטיסטען
היינט און מאָרגען:
„דהי טוירד דיגרי"
נעקסטע וואָך:
די פלעג ליוטענאַנט
אב. 15 בּיז 50 סענט.
מאַט. מאָנ., דינסטאַג, דאָנ. און שבּת בּעסטע סיטס 25 סענט.

Empress
PORTAGE AVE. EAST
DIRECTION SULLIVAN & CONSIDINE
WHERE EVERYBODY GOES

פון מאָנטאָג, 29טען יאַנואַר
3 פּאַרשטעלונגען טעגליך — 3 אוהר, 8 אוהר און 9.30.

די וואונדערבּאַרע טרופּערקע
עווא רעי
וועט טרעפען אלע אייערע מחשבות.

מעקענזיע, שאַנאָן און קאָמפּ.
אין דעם מוזיקאַל שטיק
„מאַר ווייעס דהעט וואָן".

פיער מוזיקאַל קאָנצערטיסטען
קאָנצערט אויף אלערליי אינסטרומענט.

דזשעניגס און דיופריו
זינגען זייערע אייגענע סאָנגס.

מאַרשאַל'ס פּראַכטפאָלער אָרקעסטער.
מואווינג בּילדער.

אבענד: 10, 20, 25 און 35 סענט.
מאַטינע: 10, 15 און 25 סענט.

נאָטיס: פרייטאַג מאַטינע וועט זיין איינטריט נור פאַר ליידיעס, מענער וועלען ניט אריינגעלאַזט ווערען. — מיס רעי וועט ענטפערען אלע פראַגען שטעלער.

Grand THEATRE.

די וואָך פון 15טען יאַנואַר
אונזער פּראָמינענט סטאָק קאָמפּאַני
אין א פּראַכטפאָל שעהנער פּליי
„אַנקעל דעניעל".
מאַטינע 10 און 20 סענט.
דינסטאַג, דאָנערשטאַג און שבּת אבענד 10 — 20 — 30 — 50 סענט.

BIJOU THEATRE.

היינט און אלע טאָג ערשטער גאַנג
פון פּאַטאַ פּלעיס
פּראָגראַם ווערט געבּיטען מאָנטאַג מיטוואָך און פרייטאַג.
שעהנע סאָנגס ווערט געזונגען.
א ריכטיגער טהעאַטער וועלכער גיט א ריכטיגע שאָו.

ROYAL THEATRE
הויכע קלאַס בּילדער און נייעסטע סאָנגס
פּראָגראַם געבּיטען 3 מאָל א וואָך

ELITE THEATRE
קאָר. פּאָרטיידזש און סמיטה
הויכע קלאַס בּילדער.
2614)
פּראָגראַם געבּיטען 3 מאָל א וואָך.

WINNIPEG COAL CO. **834 MAIN STREET**

קאָהלען און קאָק. ריינע קאָהלען, פולע וואָג.

82 PHONE ST. JOHN 500

ווען איהר ווילט גוט בּעהאַנדעלט ווערען בּיי עדעמס קוילען

D. E. ADAMS COAL COMPANY LIMITED WINNIPEG MANITOBA
HEAD OFFICE PHONES GARRY 740 & 741

13—6 דערמאָהנט דעם „קענעדער איד".

NORTHERN CROWN BANK

הויפּט אָפיס אין וויניפּעג

מזומן קאַפּיטאַל	$2.200.000
גוט שטעהענדער ס'ה	$17.000.000

יעדער דאַרף האָבּען א סייווינג אַקאַונט! איהר קענט עפענען א סייווינג אַקאַונט מיט 1 דאָלאַר. עסקא ווערט צוגערעכענט האַלבּ יעהרליך

פּרעזידענט: סיר ד. ה. מאַקמיללאַן
דזשענעראַל מענעדזשער: ראָבּערט קאַמפּבּעלל
דירעקטאָר: האָנ. ד. ס. קאַמערען, לייטנ. גאָוו. אָף מאַניטאָבּא.

בּרענטש --- קאָרנער סעלקירק אַוועניו און מיין סט.
וו. ס. ריטשאַרדסאָן, מענעדזשער.

ספּעשיל נאָטיס צו שניידערס און פּאַריערס

איך האָבּ גראַדע ערהאַלטען מיין פאָל סטאָק אין פּערזיאַן לאַמסקינס און אָטטערס. די לאַמס אימפּאָרטיר איך זעלבּסט דירעקט פון יוראָפּ און זיינען שעהנע סחורה און בּיים גלייכען פּרייז די אָטטערס האָבּ איך אין נאַטירליכע קאָלאָרס און אויך געפּלענדעט אויף פערשידענע פּרייזען. קומט גלייך און קלויבּט וואָס איהר בּרויכט.

R. S. ROBINSON, 171 JAMES STREET IMPORTER AND EXPORTER OF RAW AND DRESSED FURS PHONE MAIN 2311

ווילט איהר אייער פערד זאָל האָבּען די ווערטה ווי א פּרינץ זיך רופען. דאַן זאָלט איהר קויפען אין דער
נאָרטה וועסט האַרנעס שאָפּ
און גוטע האַרנעס געפען א כאָפּ.
אייער פערד וועט דאַן אויסזעהן גרויסאַרטיג און שעהן.

The North West Harness Shop 73 דערבּי סט. י. בּעקער, פּראָפּ.

אַ דאָבּעל הויז

פאַר 4 וואָהנונגען מיט 4 סעלערס, 4 וואָהנונגען מיט א בּריק סטאָר צו פער־קויפען אין 530—532 מאַניטאָבּא עוו. קאָרנער ענדריוס סט. טראָגט אריין רענט 64 דאָלאַר מאָנאַטליך. פערקויפט פאַר $5,400 קעש. זיך ווענדען צו
א. דאַנער
580 פּריטשאַרד עוועניו

הויז מעבּיל אויספערקויפט.
מר. מ. איטקין פון 529 מאַניטאָבּא עוועניו פערקויפט אויס זיין הויז פאַר־ניטשור און קיטשען זאַכען. אורזאַכע —ארויספאָהרען פון וויניפּעג. אויך גיט ער איבּער זיין בּאַרבּער שאָפּ אין 490 סעלקירק עוועניו.

פערלאַנגט א וואַטשמייקער.
דאַרף זיין בּעקאַנט אין דער טרייד און דאַרף האָבּען רעפערענס. זיך מעלדען:
בּיזי בּי סטאָר, 668 מיין סטריט.

אַ גאַסט אין וויניפּעג.

דער בּעריהמטער
פאָלקס רעדנער און לעקטשורער
ה. ווינבּערג

וועט זיין אין וויניפּעג פון 15 בּיז 20טען פעבּרואַר און וועט געבּען עטליכע לעקטשורס איבּער די בּרענענדסטע פראַגען פון טאָג.

די וואָס זיינען אין וויניפּעג לענגער פון 5 יאָהר וועט געוויס פרעהען צו הערען דעם בּעליעבּטען רעדנער צום 2טען מאָל

די וועלכע עס אינטערעסירט ה. ווינבּערג'ס קומען, ווי אויך די אויסוואַהל פון די טהעמאַס זיינען געלאַדען אויף א מיטינג זונטאַג דעם 28טען יאַנואַר אום 3 אוהר נאָכמיטאַג צו ז. פּראַסאָוו אין 436 מעגנוס עוועניו.

די טהעמאַס וועלען אין ניכען אַנאָנסירט ווערען אין „קענעדער איד".